

NY PÆDAGOGISK LÆREPLAN
Skal erstatte koncepter,
siger ministeren

Side 6
BØRNEPERSPEKTIVER
Interview med børn
styrker demokratiet

Side 28
GUIDE OM TALESKRÆK
Sådan tager du
ordet i en forsamling

Side 34

BØRN & UNGE

12
18. august 2016
47. årgang

BIRGIT PÅ 71 Jeg stopper ikke foreløbig

Birgit Smedegaard synes stadig, at jobbet som pædagog er sjovt. Mange andre nedslidte seniorer smutter, så snart de kan.

Side 11-23

Birte på 72: Jeg bliver ved til 75

Tema Seniorer
11-23

Artikler

- 3 Skolepædagog glad for diplomkursus
- 4 Pædagoguddannelsen er et hit
- 5 Populær sovebog som lydbog
- 6 Ministeren vil koncepter til livs
- 7 BUPL skyder forslag om frivillige ned
- 8 Kortere skoledag presser SFO'en
- 9 BUPL: Medlemmerne inddrages mere
- 11 Tema: **Pædagogiske seniorer**
- 24 Øjeblikket Leg med en robotbold
- 26 Min stjernestund Dyrene lærte ham at tale
- 28 Børneinterview styrker demokratiet
- 33 Lær af os Forbød mobilerne og fik fred
- 34 Guide Sådan taler du til en forsamling
- 38 Tidslinjen Historien om picnic
- 39 Tegneserie
- 40 Nyt fra A-kassen og opslagstavlen
- 41 Læserbreve
- 43 BUPL mener

Inspiration **DEMOKRATI**
**Her interviewer
de børnene**
28

Guide **SÅDAN**
**Tager du ordet
i en forsamling**
34

BUPL MENER
**Stop jagten på
seniorerne**
43

»Langt de fleste pædagoger er enten fysisk eller psykisk slidt ned, inden de rammer folkepensionsalderen.«

Mette Aagaard, Medlem af forretnings udvalget

Bag TEMAET

Journalist Marie Bille
Har skrevet temaet om seniorer.
Side 11-23

»Det bedste ved at skrive temaet i dette nummer var at tale med en pædagog i 70'erne, der er så glad for sit arbejde, at hun fortsætter, til hun bliver så rynket, at børnene bliver forskrækkede. Desværre har de færreste pædagoger det sådan. Gid rynkerne kunne være det største problem for de ældste pædagoger derude i institutionerne.«

Bag FOTOET

Fotograf Per Morten Abrahamsen
Har taget foto til temaet om seniorer
Side 11-23

»Kvinderne i billedserien er i 70'erne og trods den almindelige opfattelse af alderdom ved stadig at arbejde på en engageret og aktiv måde. Jeg fik dem til at flyve på billederne for at vise dem i et magisk lys og understrege, at de ikke er bundet af klichéer og besidder en sjælden energi og livsglæde. Tøjdyrene, som de holder, er en visuel hilsen til den omsorg, de arbejder med.«

Udgiver

Blegdamsvej 124,
2100 København Ø
Tlf. 3546 5100
b&u@bupl.dk

Redaktionschef Lene Søborg
(ansv.)

Art director Sara Efazat
Journalister Vibeke Bye Jensen,
Steffen Hagemann, Trine Vinther
Larsen, Signe Skelbæk
Korrektur Karen Altschul
Forside Per Morten Abrahamsen

Redaktionen påtager sig intet ansvar
for tekster, der indsendes uopfordret.
Ved problemer med levering kan du
sende en mail til levering@bupl.dk

Annoncer: Marianne Földvary,
Niels Juul Pedersen

Forretningsudvalget
Formand Elisa Bergmann
Næstformand Birgitte Conradsen
Hovedkasserer Lasse Bjerg
Jørgensen

Faglige sekretærer Mette
Aagaard Larsen, Lars Søgaard

Tryk Stibo Graphic
Kontrolleret oplag 64.954
ISSN 0006-5633

Udgivelse: uge 3, 5, 7, 9, 11, 13,
17, 19, 21, 23, 25, 33, 35, 37, 39, 42,
44, 46, 48 og 50.

Jan Hacke Halvorsen er ikke længere udelukkende ham, man kan lege med. Nu kan han også undervise.

Skolepædagog efter kurset

Jeg er blevet mere sikker i klassen

Over 2.000 skolepædagoger skal på diplomkursus i læreprocesser. Jan Hacke Halvorsen har taget kurset og glæder sig over et godt, men hårdt forløb.

Af Steffen Hagemann, sbh@bupl.dk /
Foto: Jakob Carlsen

Da skolereformen kom til Hvalsø Skole, var pædagog Jan Hacke Halvorsen helt afklaret med de nye udfordringer, det ville give, når han skulle være mere i skolen og mindre i SFO'en.

»Jeg er gået til det med åbent sind og med glæde. Jeg vil gerne være en del af arbejdet med reformen,« siger Jan Hacke Halvorsen.

Men det var ikke alt ved de nye opgaver, der var lige let for ham.

»Jeg følte mig meget på udebane, når jeg stod i noget, der mindede om en undervisningssituation i klasselokalet. Det gjorde mig usikker – og dermed også børnene,« fortæller han.

Samtidig skulle børnene se Jan Hacke Halvorsen i en ny rolle.

»Børnene er vant til, at Jan er ham, man kan lege med, og ham, man kan slås med. Man kan det hele med ham. Og så står man pludselig i en situation, hvor man skal have ro og autoritet. Jeg har aldrig lært at undervise. Jeg har lært at lege,« siger han.

Mere sikker. Nu er det heldigvis anderledes. I foråret var han nemlig en af de første pædagoger, der kunne nyde godt af, at A.P. Møller Fonden har bevilliget 19 millioner kroner til kompetenceudvikling af pædagoger i folkeskolen.

Jan Hacke Halvorsen har deltaget i et pilotforløb på diplomkurset 'Pædagogfaglighed og læringsprocesser' sammen med 14 andre pædagoger fra Lejre Kommune, som Hvalsø Skole ligger i. Også pædagoger fra Hjørring, Jammerbugt og Aalborg Kommuner har været på et lignende forløb.

Kurset skal opkvalificere pædagoger til skolearbejdet, og det har i hvert tilfælde virket for Jan Hacke Halvorsen.

»Jeg er blevet mere sikker, når jeg står i klassen.

I stedet for at blive tosset over larm, så har jeg nu nogle værktøjer til at fange deres opmærksomhed. Det virker bare at tage tuschen og lægge an til at skrive på tavlen. Så falder der ro over klassen,« siger han.

Tidligere greb han mere til skældud, når han skulle skabe ro i klassen, men den nye stil er både mere effektiv og skaber en bedre stemning. Som en pige ifølge Jan Hacke Halvorsen bemærkede: 'Det er dejligt, der er blevet mere ro i klassen'.

Hvortil han kun kunne svare: 'Ja, og så er jeg også fri for at blive så sur'.

Der har ikke kun stået klasserumsledelse på programmet. Jan Hacke Halvorsen og de andre kursister har også lært at planlægge og gennemføre undervisningsforløb.

»Det var noget, jeg var på udkig efter. Når man står i et klasselokalet og har understøttende undervisning, så minder det meget om lærerarbejde,« siger han.

Lærerteamet, som han samarbejder med, har også bemærket, at Jan Hacke Halvorsen nu også kan byde ind, når undervisningen skal planlægges. ►

nyheder

Jeg er blevet mere ...

► »Før kunne jeg bare sige, 'det er ikke mit bord', når de diskuterede undervisningsforløb. Nu kan jeg snakke med,« siger han.

Hårdt og godt. Jan Hacke Halvorsen har været glad for studiet, selvom det har været hårdt. Kurset var presset sammen på knap tre måneder, og lektier skulle læses, og opgaver løses, mens arbejdet skulle passes.

Det korte forløb gav anledning til frustration på hele holdet.

»For kurset var så relevant og givende, at vi gerne ville have fordybet os lidt mere, end vi på grund af tidsmangel kunne. Det er ærgerligt, men også et godt tegn,« siger han.

Kurset blev afsluttet med eksamen før sommerferien. Jan Hacke Halvorsen glæder sig over et syvtal.

»Men det var lidt ærgerligt, at jeg skulle på ferie lige bagefter. Jeg ville gerne have set det, jeg har lært, udfolde sig, når jeg nu kan noget, som jeg ikke kunne før,« siger han.

Nu glæder han sig til at tage hul på det nye skoleår og for alvor få brugt den nye viden.

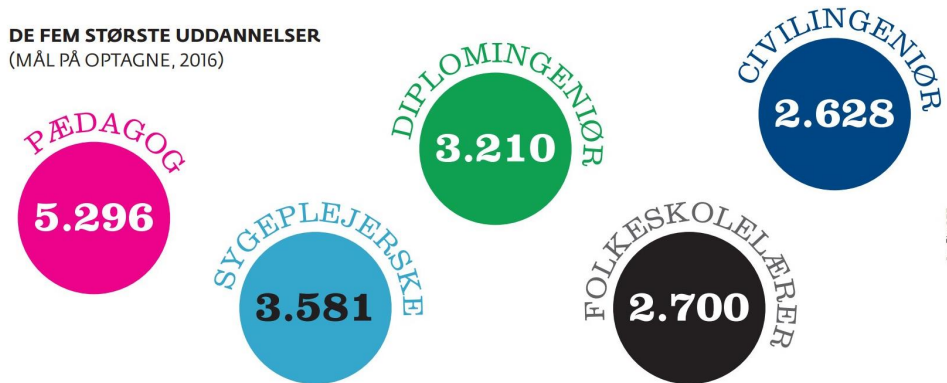
I alt 2.100 skolepædagoger skal frem til sommeren 2018 gennemføre diplommodulet 'Pædagogfaglighed og læreprocesser'. Allerede i dette efterår skal 597 pædagoger på kurset. ■

ANSØGNINGER OG OPTAGNE PÅ PÆDAGOGUDDANNELSEN

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2016.

2015	Ansøgninger	7.205
	Optagne	5.163
2016	Ansøgninger	7.195
	Optagne	5.296

DE FEM STØRSTE UDDANNELSER (MÅL PÅ OPTAGNE, 2016)

Infografik: SEF

Pædagoguddannelsen er et stort hit

Det er et tegn på anerkendelse af det pædagogiske arbejde, at pædagoguddannelsen modtager et stigende antal ansøgere, mener Lasse Bjerg Jørgensen, hovedkasserer i BUPL og medlem af forretningsudvalget.

»På trods af vanskeligheder ved besparelser, lav normering og udfordringer med folkeskole-reformen, kan mange heldigvis

stadig se en mening med arbejdet,« siger han.

Mens de nye studerende kan glæde sig over at være optaget på deres drømmeuddannelse, vækker det frustration blandt en del uddannede pædagoger.

'Det var måske en idé at slå bremserne i og ikke uddanne så mange de næste par år. Og så fokusere på at få folk i arbejde i stedet for',

skriver Tina Nyborg på BUPL's Facebookside.

»Jeg forstår godt, at man som pædagog kan være bekymret for, at der optages flere studerende. Men der er en stor andel af pædagoger, der er ved at nå pensionsalderen, og derfor er det nødvendigt, at der optages tilsvarende flere studerende,« forklarer Lasse Bjerg Jørgensen. SIS

Mest læste nyheder på bupl.dk fra 21. juni til 15. august.

Hjælp børn med separationsangst
vist 4.271 gange
Guide til pædagoger, der vil hjælpe børn med abnorm separationsangst.

Anonym pædagog tegner kritik
vist 2.166 gange
Skolepædagog tegner sin kritik under pseudonymet SFO Sofie.

Fælles ledelse på vej
vist 882 gange
Institutionslederen ikke betragte sig selv som lillebror.

»Selvom man i første omgang kun opstiller mål på institutionsniveau, er der en overhængende risiko for, at de bliver konkretiseret på det enkelte barn. Det er for eksempel ikke svært at forestille sig, at forvaltningerne i oversættelsen fra ministeriet til kommune vil prøve at 'hjælpe' institutionerne ved at udvikle et dokumentationsværktøj, som måler det enkelte barn.«

Lotte Rod, børneordfører for Radikale Venstre, i Information

Foto: Steen Brogaard

VIDSTE DU AT

Fra 2014 til 2015 er antallet af underretninger steget med tæt på 50 procent, viser tal, DR har indsamlet.

I 2014 fik kommunerne i snit 49 underretninger pr. 1.000 børn.

I 2015 var tallet steget til 72 underretninger pr. 1.000 børn.

Kilde: Dr.dk

Luren er sikret

Populær sovebog som lydbog

Danmarks mest solgte børnebog i 2015, 'Kaninen, der så gerne ville sove', er nu kommet som lydbog. CD-formatet er velegnet til brug i børneinstitutioner.

Af Trine Vinther Larsen, tvl@bupl.dk

Afspil den aldrig for nogen, som sidder bag rattet i en bil', hedder det i instruktionerne til lydbogen 'Kaninen, der så gerne ville sove'. Dermed duer den ikke til en bustur med skovbørnehaven. Men lydbogen er velegnet som godnathistorie under middagsluren i vuggestuer eller til hvilestunden i børnehaven, mener bogens forfatter, svenskeren Carl-Johan Forssén Ehrlin.

Han hører om mange daginstitutioner, som har glæde af bogen om kaninen Kalle, der får hjælp af rolige Hr. Snegl, kloge Fru Ugle og Onkel Trolmands trylleformularer til at lære at falde i søvn. Da bogen sidste år udkom på dansk, blev den med 135.000 solgte eksemplarer årets mest solgte børnebog. Nu giver CD-formatet mulighed for, at både børn og voksne kan læne sig tilbage, lytte til historien og lade sig føre helt ned i tempo. På den 30 minutter lange

CD spilles afslappende baggrundsmusik, og oplæseren benytter de af forfatteren udviklede særlige oplæsnings teknikker, der får lytteren til at slappe af og give sig hen til søvnen: Der gæbes undervejs, læses langsomt, og nærmest hypnotiserende vendinger som 'du slapper af', 'sove nu' og 'synker ned' samt ord som 'træt' og 'søvn' bliver brugt ofte eller lagt særligt tryk på.

Hvad gør de her teknikker?

»Det er en måde at styre barnets fokus hele vejen igennem historien, og teknikkerne udspringer af psykologi, mindfulness og kommunikationsteori.«

Hvordan fik du idéen til historien?

»Det var under en lang køretur sammen med min mor, som var faldet i søvn på passagersædet, mens jeg snakkede. Vi fandt en gammel serviet, som jeg skrev

idéerne ned på, da vi holdt stille. Jeg er vant til at coache medarbejdere og ledere og havde skrevet en bog om at tage lederskab og personlig udvikling. Så det var en overraskelse for mig selv, at jeg nu skulle skrive en bog til børn om at finde ro og falde i søvn. Bogen er udgivet i 40 lande og hjælper børn og familier i hele verden, så jeg er glad for, at jeg fik idéen.«

Hvad bliver din næste bog?

»Jeg planlægger en hel serie bøger, som på nye måder vil hjælpe børn med at slappe af og falde i søvn. I de kommende bøger vil der optræde nye figurer og miljøer. Den næste bog har en elefant som hovedfigur, men måske kommer kaninen også forbi...« ■

Om lydbogen

'Kaninen, der så gerne ville sove'

af Carl-Johan Forssén Ehrlin. CD indlæst af Lars Thiesgaard. Baggrundsmusik af Johnnie McCoy. Forlaget Alvilda, 2016. 30 minutters spilletid. Vejl. pris 100 kr.

Om forfatteren

Carl-Johan Forssén Ehrlin er coach, forfatter og adfærdsforsker og underviser i personlig udvikling, mental træning og ledelse. Han har en bachelor i psykologi fra universitetet i Jönköping, hvor han i dag underviser. Se carl-johan.com

Redaktionen anbefaler Nye udgivelser

Fagbog

af Phyllis Kaufmann Goodstein og Elizabeth Vercick

Forlaget Frydenlund, 128 sider, vejl. pris 199 kr.

'En overlevelsesguide for børn, der vil stoppe mobning'

Bogen fokuserer på alle dem, der kan stoppe mobningen. Den vil lære børn at gribe ind, når de oplever, at andre bliver mobbet i skolen, SFO'en eller klubben. Børnene lærer, hvilke roller der er i mobning, hvordan de får kræfter til at stoppe mobning, hvordan de samarbejder med andre og om forskellen på at se til og at gribe ind.

Fra 6-12 år

Børnebog

Tekst Mette Finderup
Illustrationer Annette Carlsen

Forlaget Alvilda, 32 sider, vejl. pris 100 kr.

'Lasse-Leif og de hemmelige kæledyr'

Lasse-Leif må ikke få et kæledyr. Han må hverken få en hundehvalp eller en kæledrage. Men en dag har Lasse-Leif sin dukke, Luske-Lise, med nede i børnehaven, og hun leger med en pige, der har lus. Pludselig har Lasse-Leif og Luske-Lise mange flere kæledyr, end de nogensinde har drømt om, men det er svært at holde lusene hemmelige for mor og far.

App

af Sago Sago Toys Inc.

25 kr. i App Store og Google Play

'Sago Mini Spilledåse'

Hvert eneste tryk på skærmen fremkalder flot grafik og skøn musik, og appen er derfor en fryd for de mindste. Barnet kommer med på en musikalsk rejse fyldt med søde, lodne figurer som den svævende kat Jinja eller den hoppende kanin Jack. 'Twinkle Twinkle, Little Star' og 'Bjældeklang' er blandt sangene i appen, der er opdateret i maj 2016.

Fra 2-5 år

Pædagogisk læreplan

Ny version skal erstatte koncepter

Ellen Trane Nørby, minister for børn, undervisning og ligestilling, vil ændre den pædagogiske læreplan, så den kan udgøre et fælles dansk bud på, hvordan man udvikler børn og dagtilbud. Ministeren vil af med diverse koncepter og programmer, som nogle kommuner har tilmeldt sig.

Af Vibeke Bye Jensen, vbj@bupl.dk

Børneminister Ellen Trane Nørby (V) vil have ændret – eller styrket, som hun siger – den pædagogiske læreplan. Det skal sikre, at det grundsyn, vi udvikler børn og børneinstitutioner ud fra i Danmark, bygger på fælles viden og forståelse.

»I alle dagtilbud i Danmark skal vi have fokus på et bredt børnesyn, læringssyn og læringsbegreb, som skal handle om både de sociale, de emotionelle og de kognitive kompetencer. Der er stor forskel på, hvor meget man arbejder med dokumentation, og hvordan man omsætter læreplanen. Nogle steder bruger man rigtig meget tid på diverse programmer, som man har fundet på at tilmelde sig kommunalt. Jeg ser hellere en samlet plan for alle dagtilbud,« siger hun.

Ellen Trane Nørby mener, at den pædagogiske læreplan skal være så stærk både forsknings-, videns- og

praksismæssigt, at den kan være omdrejningspunktet for det pædagogiske arbejde.

»Pædagogerne skal ikke forholde sig til 20 andre programmer og alle mulige koncepter. De skal omsætte tankerne i læreplanen til den pædagogiske hverdag, for så kan de være med til at bryde den negative sociale arv,« siger hun.

Supplerer fagligheden. Børneministeren har nedsat forskellige grupper, der skal hjælpe hende med at ændre læreplanen. En mastergruppe kom lige før sommerferien med en beskrivelse af en fælles forståelse af det pædagogiske grundlag for dagtilbud, evalueringspraksisser, ramme for udformning og opdatering af temaerne samt en ramme for få brede pædagogiske læringsmål.

Ud fra mastergruppens arbejde skal seks arbejdsgrupper og en tværgående temagrupper indtil oktober

2016 kvalificere læreplanstemaerne og komme med forslag til læringsmål inden for de enkelte temaer. Senest har ministeren besluttet, at et nyt udvalg skal komme med inspiration til organiseringen af arbejdet med læreplanen.

Den fremtidige pædagogiske læreplan skal være mere retningsgivende rent pædagogisk og læringsmålsmæssigt, så der bliver frigjort tid til, at det pædagogiske personale i højere grad kan bruge deres tid og faglighed til at omsætte målene til pædagogiske aktiviteter i stedet for at skulle sætte en masse mål selv, mener ministeren.

»Vi kan se i evalueringer af pædagogers arbejde med læreplanen, at pædagogerne bruger uforholdsmæssig meget tid på at opfinde mål i stedet for at have fokus på det enkelte barns udvikling. En ny læreplan skal sikre, at man kommer omkring det hele barn, får set barnet

og stimuleret det, i stedet for at planen bliver en tjekliste på, hvilke og hvor mange aktiviteter man kan have,« siger hun.

Et retvisende redskab. Men hvad skal pædagogen Birte på Gul stue gøre anderledes, når den reviderede læreplan ligger klar?

»De fleste pædagoger og medarbejdere knokler og arbejder godt. Den styrkede pædagogiske læreplan skulle gerne være et retningsvisende redskab, man vil være tryk ved at bruge. Birte på Gul stue skal med læreplanen i ryggen kunne bruge sin solide viden, faglighed og erfaring til at finde ud af, om et barn er på rette spor eller skal hjælpes lidt. Den nye plan skal gerne udgøre et vidensgrundlag, som betyder, at forskningen også når ud til Birte og supplerer hendes faglighed med ny viden,« siger Ellen Trane Nørby. ■

Skoleglæden vokser

Danske skolebørn er glade, når skoleforamen virker, og kritiske, når den kikser, viser et studie, som professor Stig Broström har udført ved at følge 17 elever fra 0. til 5. klasse. Både i år og sidste år var eleverne kritiske over for reformen, men samlet set er de blevet lidt glattere. Og selv de mest kritiske elever er glade for skolen og ikke skoletrætte, viser undersøgelsen, som Politiken har beskrevet.

»Børnene er ret skarpe,« konkluderer Stig Broström.

Udsyn

Foto: Fra hjemmesiden

Tryghed

Ikke mindst for børn med autisme kan skolestart være en kilde til stor ængstelighed. Men nu har seks studerende fra University of Minnesota i USA skabt en rygsæk, 'The Nesel Pack', som giver ekstra tryghed. At bære rygsækken simulerer at blive krammet. Mon børnene vil tage den af igen?

Se mere: kortlink.dk/mg6a

»Der er grænser for, hvor mange 'løse' medarbejdere, børn skal forholde sig til.«

Sanne Lorentzen, formand for BUPL's Lederforening

Del dine erfaringer

Hvad er vigtigt, når den pædagogiske læreplan skal styrkes? Børneminister Ellen Trane Nørby (V) ønsker at høre pædagogernes svar. Derfor har hun åbnet en digital postkasse, hvor man kan sende sine bidrag til.

»Jeg ønsker mig de gode, dagligdags eksempler, som måske er gjort lidt mere generelle og som kan være til inspiration. Jeg vil gerne have, at vi får sat fokus på de mindste børn, for de bliver ofte overset til fordel for skolebørnene. Her kan praktikerne bidrage med rigtig meget. Deres hverdags erfaringer skal med i de overvejelser, vi har om, hvordan den pædagogisk læreplan skal se ud,« siger hun.

Du kan sende input til:
paedagogiske.laereplaner@uvm.dk.
 Sidste frist er 1. september

BUPL: Frivillige er ikke en udpræget god idé

Nyt udvalg skal se på organiseringen af det pædagogiske arbejde og brug af flere frivillige, som ministeren ønsker. BUPL er kritisk.

Et nyt udvalg skal nu undersøge, hvordan arbejdet i institutionerne organiseres, så læringsmiljøet får de bedste betingelser. Formand for udvalget er Sanne Lorentzen, der også er formand for BUPL's Lederforening.

Udvalget, der er nedsat af børneminister Ellen Trane Nørby (V), skal blandt andet søge relevant viden, finde de gode eksempler samt udpege udfordringerne. Det skal blandt andet bruges i et inspirationsmateriale til det pædagogiske personale i forbindelse med revideringen af de pædagogiske læreplaner.

Et af Sanne Lorentzens budskaber er, at pædagoger både kan og skal

organisere arbejdet. Det fastslår hun, efter at børneministeren har udtrykt et stærkt omdiskuteret ønske om, at der kommer flere frivillige i dagtilbud. Et forslag, som mange pædagoger rasede over, da det blev offentliggjort på BUPL's Facebookside. Sanne Lorentzen er også kritisk.

»Ministerens optagethed af at bruge frivillige til praktiske opgaver er ikke en udpræget god idé. For arbejdet omkring de frivillige skal organiseres, og det er et stort arbejde, som kan gå fra ledelse af den pædagogiske medarbejdergruppe. Desuden er der grænser for, hvor mange 'løse' medarbejdere, børn skal forholde sig til. De har brug for

nærværende relationer med voksne, som de kender og er trygge ved. Så er de åbne for at lære,« siger hun.

Udvalget holder sit første møde i august. I udvalget sidder blandt andre repræsentanter fra BUPL, FOA, Børne- og Kulturchefforeningen, DLO, Arkitektforeningen, Dansk Center for Undervisningsmiljø, COWI samt praktikerne. Udvalget skal tage afsæt i disse syv temaer: dialog med forældre, samarbejde med lokalsamfundet, brug af anden type arbejdskraft til praktiske opgaver (frivillige), brug af fysiske rammer, fordeling/organisering af personale (herunder mødekultur), organisering af pædagogiske aktiviteter og brug af IT/digitale løsninger. ■ BYE

53

procent af de nye job, der blev skabt i 2015, gik til udlændinge. Det er et fald i forhold til tidligere: Fra 2013 til 2015 udgjorde udlændinges andel af nyskabte job 63 procent.

Kilde: Jobsindsats.dk for Ugebrevet A4

Stor forskel i børns kompetencer

En ny rapport fra udviklings- og forskningsprojektet 'Fremtidens Dagtilbud' viser, at børn allerede i treårsalderen har meget forskellige forudsætninger for at lære og trives. Der er især målt på børns sproglige, sociale og tidlige matematiske kompetencer. Undersøgelsen er foretaget blandt cirka 9.000 børn mellem 0-6 år i forbindelse med projektet, der blev sat i gang i 2013. Børn af mødre med korte uddannelser, børn af enlige mødre og børn med ikke-vestlig baggrund har gennemsnitligt svagere sproglige og tidlige matematiske kompetencer end børn af mødre med længerevarende uddannelser og børn af samlevende forældre med vestlig baggrund.

Bund & bund

Politiken har spurgt ledere om, hvor mange ansatte, der er på stuerne.

Kilde: Politiken.dk

Snup-Let 2
Selen

Fleksibel og luftig
barnevognssele

Kontrolleret og opfylder VAREFAKTAS særlige sikkerhedskrav. VK 23713. Godkendt i.h.t. Europæiske sikkerhedskrav til barneseler, DS/EN 13210:2004

Brugervenlig og luftig barnevognssele – 2 klik så sidder selen på plads.

Snup-Let 2 er en dejlig let og luftig sele i 100% bomuld. Nem lukning med klikspænde foran. Selen kan bruges til alle barnevogne, combivogne og tvillingevogne. Den praktiske lomme til karabinhagerne beskytter vaskemaskinen, når selen skal vaskes. Selen kan størrelsesreguleres fra 6 til 36 måneder.

tønnesen

Tønnesen A/S – Frydensbergvej 13 – DK-3660 Stenløse
Tlf. 47 12 54 54 – post@b-toennesen.dk – www.b-toennesen.dk

Lad BUPL-A finde vikaren

Ring eller skriv til:
Jobvejleder Anette Schmidt
Jobvejleder Helle Høpfner
 jobformidling@bupl.dk
 Tlf: 61959906

eller brug formularen på bupl.dk/jobordre

Vi lover at vende tilbage indenfor 24 timer på hverdage.

Ofte kan vi skaffe en PÆDAGOG med dags varsel.

Skoledagen bliver kortere

48 af landets kommuner giver nu skoler lov til at forkorte skoledagen. Der er grund til at reparere på skolereformen, mener professor Stig Broström.

Af Steffen Hagemann, sbh@bupl.dk

48 kommuner har skoler fået lov til at veksle den lange skoledag til tovoksenordninger og en kortere skoledag. Det viser en rundspørge, som TV2 har gennemført blandt skolechefer i landets kommuner. 75 kommuner har svaret på rundspørgen. I nogle kommuner er det bare enkelte klasser, der har fået dispensation for den lange skoledag. I andre har samtlige skoler fået dispensation.

»Når der er, synes jeg, overraskende mange kommuner, der søger om dispensation og har fået det, er det tegn på, at der er grund til at reparere på reformen,« siger Stig Broström, professor emeritus ved Institut for uddannelse og pædagogik, Aarhus Universitet, til TV2.

Han understreger, at de lange dage på mange skoler ikke har været udfordrende nok for eleverne – og at de lange dage i stedet har været 'fuld af kedsommelighed', ligesom den understøttende undervisning og lektiecaféen har været 'kedelig'. Også Andreas Rasch-Christensen,

forskningschef ved VIA University College, peger på, at reformen ikke er på plads.

»Der er allerede nu nogle erfaringer, der tyder på, at for eksempel lektiecaféer og understøttende undervisning hænger og flagrer som løsthængende strukturer, hvor man i stedet skal sørge for, at de bliver integreret i undervisningen, og at skoledagen dermed også kan blive lidt kortere,« siger han til TV2.

BUPL's formand, Elisa Bergmann, kalder det 'grundlæggende en god idé', at skolerne har mulighed for at skabe flere timer, hvor lærere og pædagoger er sammen

»Men den kortere skoledag betyder til gengæld, at børnene skal tidligere over i SFO og fritidstilbud. Det kræver altså, at kommunerne tilfører flere ressourcer til området. Ellers risikerer vi, at børnene kommer til at tilbringe flere timer i fritidsinstitutionerne uden at få flere pædagoger til at løfte opgaven,« siger hun. ■

Politisk hot

Frivillige som lappeløsning

Børneminister Ellen Trane Nørby har tilsyneladende fundet løsningen på, hvordan politikerne skal rette op på de dårlige normeringer i landets daginstitutioner. Vi skal bare have en masse frivillige ind og smøre boller til børnene. Det er da et super godt forslag. Alle kan jo passe børn! Øh... Er ministeren mon stadig mentalt på sommerferie??

512

private daginstitutioner var der i Danmark i 2014. Det er mere end dobbelt så mange som for syv år siden. I samme periode er antallet af kommunale daginstitutioner faldet med 20 procent til 2.645.

Kilde: Politiken.

Mere uformel adgang til BUPL

Nu skal medlemmerne engageres i fagforeningen

Det skal være nemmere at få indflydelse på BUPL's politik, mener BUPL's hovedbestyrelse. Et nyt projekt skal åbne fagforeningen og give plads til en lettere, mere uforpligtende dialog.

Af Steffen Hagemann, sbh@bupl.dk

Det skal være lettere for medlemmerne at engagere sig i BUPL. Det er et af målene med et organisationsprojekt, som skal drøftes på efterårets generalforsamlinger i de lokale fagforeninger og derefter behandles på BUPL's kongres i december.

Der er nemlig brug for at udvide medlemmernes muligheder for indflydelse, mener BUPL's formand, Elisa Bergmann, og peger på, at det traditionelle foreningsarbejde i bestyrelser, på generalforsamlinger og lignende ikke er et trækplaster for ret mange medlemmer.

»Vi kan godt mærke, at vi er i en tid, hvor kun omkring tre procent af medlemmerne engagerer sig i

for eksempel generalforsamlinger. Der er brug for, at vi tænker lidt ud af boksen og ser på, hvordan vi også mere uformelt kan åbne BUPL for dem, der ikke har lyst til at lade sig vælge for to år ad gangen. Vi skal bruge nye former, blandt andet digitale platforme, til at inddrage folks holdninger og perspektiver på det pædagogiske arbejde,« siger Elisa Bergmann.

Egne præmisser. Hun oplever, at der er et stort behov for en lettere, mere uforpligtende dialog.

»Mange pædagoger vil gerne engagere sig, men på deres egne præmisser. De synes ikke nødvendigvis, at det er fedt at sidde i bestyrelsesarbejde, men de vil

have indflydelse på deres fag og det, de brænder for. Det skal der være mere plads til i BUPL,« siger Elisa Bergmann.

Et af de elementer, der skal give plads til medlemmernes engagement, er faglige og politiske værksteder, hvor medlemmerne på en nem og fleksibel måde kan komme med input til BUPL's politikker og strategier.

Men tanken om den type værksteder er dog ikke helt ny i BUPL, understreger Elisa Bergmann.

»Vi bruger det allerede. De lokale fagforeninger har jo arrangementer, blandt andet om professionen, hvor man kan komme og ytre sig, og der er deltagerne også med til at influere på BUPL's politik.« ■

Om organisationsprojektet

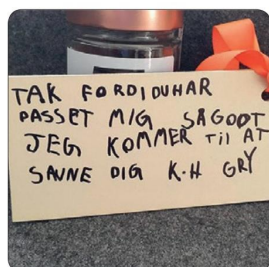
BUPL's hovedbestyrelse peger blandt andet på følgende mål for det organisationsprojekt, de har arbejdet med. Forslagene skal drøftes på de lokale BUPL-fagforeningers generalforsamlinger og derefter behandles på BUPL's kongres i december.

- Faglige og politiske værksteder skal inddrage flere medlemmer i udvikling af BUPL's politik og strategi. Hovedbestyrelsen bliver ansvarlig for værkstederne.
- Alle medlemmer skal have mulighed for at engagere sig i BUPL uanset tid, motivation og livssituation. Medlemmerne skal mødes, hvor de er, på deres smartphone, på Facebook og på institutionerne, med de midler, der skal til, blandt andet arrangementer, netværk, pædagogiske træf, sociale medier og apps.
- BUPL skal indtænke medlemsengagement og have åbne og transparente politiske processer, der inviterer til medlemsinvolvement og engagement uden om de formelle hierarkiske rammer.
- Organisationsprojektet skal styrke ledernes interesser i BUPL.
- Fællestillidsrepræsentanter, ledertillidsrepræsentanter og tillidsrepræsentanter skal have en central rolle i at skabe engagement blandt medlemmerne og skal tilbydes kompetenceudvikling.
- BUPL skal have systematisk viden fra medlemmerne om de ting, fagforbundet leverer – og hele tiden tilpasse medlemstilbuddene.

fra pædagogers og studerendes Instagram

kasopeia

De skønne unger
#etjobsomgørenforsket
#skønneunger
#nytkuld

Anbragte børn svigtes

Statsrevisorerne kritiserer Social- og Indenrigsministeriet for indsatsen over for anbragte børn. Trods flere reformer er sagsbehandlingen ikke blevet bedre, og kommunerne har i flere tilfælde ikke overholdt krav om børnesamtaler, handleplaner og børnefaglige undersøgelser, lyder det i kritikken.

»Kommunerne har ikke handlet i tilstrækkeligt omfang. Og ministeriet har ikke fulgt op på det i sit tilsyn. Vi står i en fuldstændig uacceptabel situation i dag,« siger Peder Larsen (SF), formand for statsrevisorerne, til TV 2.

fra BUPL's Facebookside

lillian Redam

'Kunne man inden for f.eks. hjernekirurgien forestille sig, at man brugte frivillige eller folk i løntilskudsjob til at operere folk? Nej vel! Hvorfor anses det pædagogiske arbejde for så ringe, at det nemt kan udføres af frivillige?'

10. august kl. 9.43

Til børne ministerens forslag om flere frivillige i dagtilbud.

Ud at flyve med
Drager

Efteråret er tidspunktet for at bygge drager og flyve med dem, sammen med børnene.

Stort udvalg i alle materialer til dragebygning, samt færdige pakker til 12 og 25 børn.

Hent inspiration i "Drager i vinden".
Besøg hjemmesiden og se udvalget.

www.drageriet.dk

Drageriet
Tlf.: 86 21 00 91 (tlf.svarer)

Fischers Institutionsinventar

Nye borde på mål: på hjul, med klapper, som indskudsborde, med hollandsk udtræk, klap-op el. klap-ned borde.

Brugte borde: monteres med hjul, nye plader, nye understel, nye bordben, pudsning og lakering af gamle plader.

Pusleborde: på mål, nye plader, nye trådsuffer, madrasser på mål

Puslebordstrapper: med eller uden blespandesystem.

Bænke på mål: på hjul eller væg, med eller uden ryglæn, med eller uden fodstøtter

Hjul monteres: på Trip Trap stole eller tilsendes med monteringsbeskrivelse - prøvestole leveres i Storkøbenhavn, nye bøjler, stropper, sæder og fodstøtter tilsendes.

Hjul med beslag: til diske, skabe, borde, køleskabe etc. monteres eller tilsendes til egen montering.

Døre: afspærring med tremmehalvdøre til både dørhuller og gange. Leveres på hængsler eller som skydedøre.

Glatte døre: glas, brandglas, udfræses og monteres. Dørbagkanter til fingerbeskyttelse monteres.

Vinduer: sikkerhedsgitre, hvide ALU rammer på hængsler med fluenet.

Stiger: til krybber og barnevogne.

Madrastreoler. Skabe på mål: hvidpigmenteret birkeXfiner, på hjul eller monteret på væg.

Hjørneskinner: til sikring ved udsatte hjørner.

Skærmvægge med døre: til børnetoiletter.

Tandkrusholdere: på mål.

Få tilsendt katalog eller se det på:
www.jf-snedker.dk • fischer@jf-snedker.dk
Tel 36 45 59 00 • Mob 20 16 59 48

Foto: Das Büro for DIF og Team Danmark

Vinden drillede den 40-årige pædagog Torben Grimmel, da han skulle skyde.

Pædagog Torben Grimmel misser OL-finalen i riffelskydning

Vindforholdene drillede, da pædagog Torben Grimmel skulle affyre sine 60 skud under OL i Rio i konkurrencen 50-meters riffelskydning. Det blev derfor ikke til en finalekvalifikation for den 40-årige OL-deltager, der måtte nøjes med en 23. plads. Ifølge Torben Grimmel var det vinden, han fik aflæst forkert, og som fik hans skud til at ligge i den lave ende pointmæssigt.

»Jeg tillægger vinden for meget betydning, og jeg burde bare kunne drøne af sted. Jeg bliver forsigtig, når flagene vipper en smule, fordi jeg har en opfattelse af, at vinden gør en forskel. Det gør forskellen i dag. Jeg får læst vinden forkert,« sagde Torben Grimmel til Politiken.

Torben Grimmel lå ellers godt i feltet inden konkurrencens start. Han lå placeret som nummer ét på verdensranglisten med hele tre World Cup-sejre bag sig, og derfor var det da også en ærgerlig pædagog, der måtte vinke farvel til en finaleplads.

»Når du taler skydning, så er det et langt stykke hen ad vejen et spørgsmål om hovedet, og når det er hovedet, der gør forskellen, og de beslutninger, du tager, er det noget andet,« sagde Torben Grimmel til Politiken.

Rio var Torben Grimmels femte OL. Om der bliver et sjette, er endnu uvist. Lysten og motivationen er der, men elitesport koster, både økonomisk og på familiefrenten. Op til OL har han døjet med rygoperationer og gået genoptræning, efter at han for seks år siden fik en arbejdsskade på som klubpædagog. Et af børnene i klubben hoppede op på hans ryg i kådhed, og der lød et smæld, da en prolaps revnede og begyndte at sive. Siden har han døjet med kroniske rygsmerter. ■

SIS

tema

DYBDE, INSPIRATION OG INFORMATION 11-23

Pressede seniorer

Flertallet af pædagogerne over 55 år er så nedslidte, at det kræver behandling. De kan se frem til nogle hårde år, inden de går på pension. Mange ville blive længere, hvis de kan få en god seniorordning, men i institutionerne bliver den vigtige snak om de sidste år på arbejdsmarkedet sjældent taget.

Af Marie Bille, b&u@bupl.dk / Foto: Per Morten Abrahamsen

30,2 %

AF PÆDAGOGERNE PÅ 55 ÅR
ELLER MERE OPLEVER, AT DE
ER FYSISK NEDSLIDTE. UNDER
HALVDELEN, 42,6%, HAR SLET
INGEN TEGN PÅ NEDSLIDNING.

Kilde: Børn&Unge/BUPL undersøgelse, 2016

indhold

Seniorflugten

Vi kan ikke arbejde
længere
13

Ulovligt, men sandt

Ældre fyres oftere
end alle andre
16

Still going strong

70+ og helt vild
med at arbejde
17

Undersøgelsen viser

Arbejdspladser
sylter seniorerne
20

Guide

Hvad så med
min pension?
22

tema

Nedslidte seniorer vil ud af vagten

Hver anden pædagog over 55 år tager medicin eller får anden behandling på grund af nedslidning. Mange kan ikke se sig selv arbejde frem til pensionsalderen.

De var unge i en svunden tid, hvor pædagoger tog på koloni med børnene om sommeren og røg cigaretter på legepladsen. De har oplevet og gennemlevet et hav af pædagogiske trends, omstruktureringer og nedskæringer. Med andre ord: De har en erfaring, der er til at tage og føle på. Men et langt arbejdsliv som pædagog har også sin pris.

Mere end hver anden pædagog over 55 år oplever tegn på nedslidning, der kræver behandling, som for eksempel smertestillende medicin. Det svarer pædagogerne i en ny undersøgelse, som BUPL har foretaget blandt medlemmer over 55 år.

’Det er rigtig hårdt fysisk og psykisk at arbejde i en kommunal daginstitution, der år efter år udsætter medarbejderne for store besparelser og færre og færre hænder til det pædagogiske arbejde. Jeg er allerede slidt op nu i en alder af 55 år, har rygproblemer og stressproblemer’, skriver en pædagog i undersøgelsen og fortsætter:

De sidste år bliver tunge

»Jeg er dybt bekymret for mine sidste år på arbejdsmarkedet. Jeg er utrolig ked af den forhøjede efterlønsalder. Jeg havde set frem til at kunne stoppe, når jeg blev 60. Men nu skal jeg fortsætte, til jeg bliver 64. De sidste år bliver tunge. Jeg er bange for at blive hende den gamle, som er for langsom, som ikke kan følge med de unge, og som de andre bare venter på at slippe af med. Det er uværdigt.«

Pædagog fra undersøgelsen

’Jeg kan ikke se mig selv have kræfter og fysik til at arbejde frem til min pensionsalder’.

KRONISK ONDT. Gaby Petersen er 56 år og arbejder som pædagog i den private institution Sydvestmors Børnehavn og Vuggestue på fuld tid. Et arbejdsliv gennem næsten 40 år som pædagog kan mærkes i kroppen.

»Jeg har nærmest kronisk ondt i ryggen. Det betyder, at når jeg når til fredag, så er jeg mere end godt brugt. Herhjemme har jeg ikke overskud til at gå i haven. Altså, det er der slet ikke overskud til,« siger hun.

Især de mange daglige løft op og ned af både børn og inventar i institutionen giver Gaby Petersen problemer med smerter.

»Kroppen begynder at sige fra. Når vi ikke er så mange til at deles om arbejdet, skal man være hurtigere, og vi er færre til at dele slæbet,« siger Gaby Petersen, der også oplever, at arbejdet sætter spor på det mentale plan. Det går ud over fritiden.

»Jeg oplever dårligere nattesøvn og har svært ved at overkomme noget som helst, når jeg kommer hjem. Hvis jeg sætter mig på en stol, falder jeg nærmest i søvn i utide. Det er sådan nogle ting,« siger hun.

PÅ MEDICIN. I BUPL’s undersøgelse blandt de ældste pædagoger svarer 53 procent, at de oplever tegn på nedslidning, der kræver behandling som for eksempel smertestillende medicin.

Størstedelen – 30 procent – melder, at de oplever fysisk nedslidning, mens 4 procent oplever psykisk nedslidning og 18 procent oplever begge dele.

Det resultat vækker genklang hos Mette Aagaard Larsen, faglig sekretær i BUPL. Hun er ikke overrasket over resultatet, men kalder det trist.

»Når jeg har arbejdet med pædagoger, der

har været mange år i faget, har jeg også selv oplevet, at de er nedslidte. Det er et ekstremt krævende job både fysisk og psykisk at være pædagog,« siger hun.

De senere år er den gennemsnitlige pensionsalder for pædagoger steget stødt fra 62,8 år i 2012 til 64,5 år i 2016, viser de nyeste tal fra PBU – Pædagogernes Pensionskasse.

Stigningen hænger først og fremmest sammen med de ændrede efterlønsregler, der har udskudt pensionisttilværelsen for mange. Og nu har regeringen planer om at sætte pensionsalderen yderligere op.

Det forholder BUPL sig stærkt kritisk til. Mette Aagaard Larsen mener, at der er behov for at se med alvor på de konsekvenser, det har for pædagogerne, hvis de skal arbejde endnu længere, før de kan trække sig tilbage. Hun efterlyser en dialog med arbejdsgiverne om, hvordan de ældre pædagoger kan få bedre vilkår, så de kan holde til de ekstra år på arbejdsmarkedet.

»Altså, kan man virkelig leve med, at halvdelen af pædagogerne på 55+ bliver nødt til at tage medicin for at gå på arbejde hver dag?« spørger hun.

ALDERSBETINGEDE SKAVANKER. Det spørgsmål sender Børn&Unge videre til Kommunernes Landsorganisation (KL). Men her virker Marianne Brinch-Fisher, afdelingschef i Arbejdsgiverpolitisk Center, ikke alarmeret over undersøgelsens resultater. Hun sætter i stedet spørgsmål tegn ved, om pædagogernes svar i undersøgelsen mere dækker over ’aldersbetingede skavanker’ end egentlig nedslidning.

»Jeg synes, at man skal passe på med at anvende begrebet nedslidning i flæng. Man bør skelne mellem egentlig nedslidning, og hvornår vi kan mærke alderen i forhold til fysikken,« siger hun.

Marianne Brinch-Fisher mener, at problemerne skal løses i den enkelte kommune og på den enkelte arbejdsplads, og kolleger og ledelsen i institutionerne må tage hensyn til de ældre pædagoger i hverdagen, hvis behovet er der.

»Man må jo sørge for at have en dialog på arbejdspladsen, hvor også ledelsen tager højde for, at vi kan byde ind med forskellige ting. På mange arbejdspladser har man fået hjælpemidler, der kan afhjælpe tunge løft, og så skal man være opmærksom på at hjælpe hinanden i hverdagen,« siger hun.

Det slider, når man ikke har tid

»Jeg hænger på, så godt jeg kan, har altid vægtet fagligheden og pædagogisk udvikling højt, men min energi er ikke, hvad den var engang. Jeg er glad for min arbejdsplads og stolt af vores pædagogik, men ... Alle er pressede. Det slider, når man ikke har tid til at være sammen med børnene og give dem det, vi ved, de har brug for. Og det gør noget ved arbejdsglæden og overskuddet til at arbejde mange år endnu.«

Pædagog fra undersøgelsen

Marianne Brinch-Fisher mener ikke, der er behov for, at arbejdsgiverne sikrer seniorer bedre vilkår på arbejdspladserne i form af særlige rettigheder.

»Jeg mener ikke, at det er rettigheder, der er påkrævet i forhold til det her,« siger hun. *Hvad er det så?*

»At man tager ansvar for hinanden i hverdagen.«

SMUTTER HURTIGT. I BUPL-undersøgelsen giver flere af pædagogerne udtryk for, at de ønsker at trække sig fra arbejdsmarkedet, så snart økonomien tillader det. Det gælder også Gaby Petersen, som har otte år tilbage på arbejde endnu, før hun kan gå på efterløn.

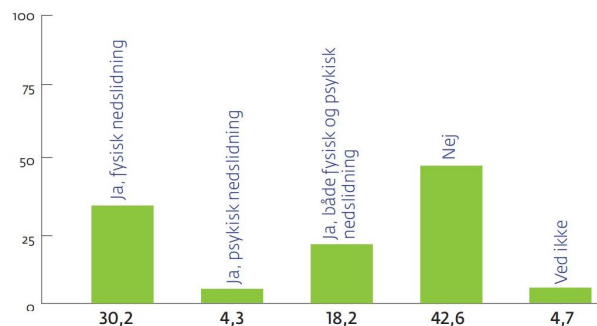
»Jeg skal blive ved, til jeg er 64 år, så der er ikke så meget at rasle om,« siger hun med et suk.

Pædagogerne angiver forringede vilkår og øget arbejdspress som årsager til, at de gerne vil ud af vagten så hurtigt, som muligt.

Arbejdsvilkårene i de kommunale dag- ▶

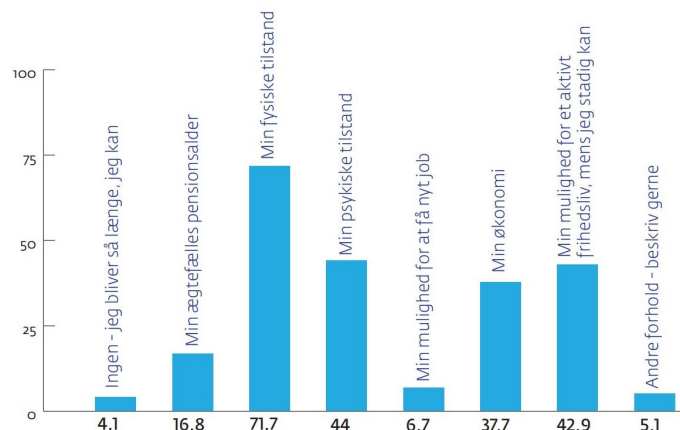
SÅ MANGE PÆDAGOGER 55+ ER SLIDT NED

Oplever du tegn på nedslidning, som kræver behandling (f.eks. smertestillende medicin eller andet)?

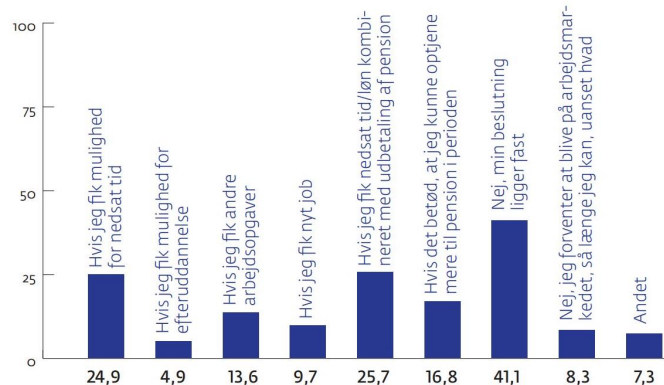
DERFOR GÅR VI

Hvilke af disse vilkår kan have betydning for, om du vil forlade arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen (som er 65-67 år alt efter dit fødselsår)? Du kan vælge flere muligheder.

DERFOR BLIVER VI

Er der nogle af følgende muligheder, der kunne få dig til at blive længere på arbejdsmarkedet, end du p.t. forventer? (Du kan vælge flere af svarerne, dvs. sætte flere kryds).

Kilde: Børn&Unge/BUPL, 'Pædagogers forventninger til tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, juni 2016.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen af de 55+ årige pædagogers vilkår og forventninger til arbejdsliv og pension er sendt til 2.021 medlemmer af BUPL, som er over 55 år. Undersøgelsen er gennemført fra 7. juni til 20. juni 2016. 40 procent har svaret på alle spørgsmål.

► institutioner er blevet meget barske og præget af dårlige normeringer. Arbejdsglæden går fløjten, når man ikke kan være glad for og stolt over det arbejde, man udfører', skriver en pædagog i en kommentar i undersøgelsen.

'Arbejdspresset og opgaverne er blevet større og mere komplekse i de senere år, ikke mindst efter den nye skolereform', skriver en anden.

I pensionskassen PBU oplever markeds-konsulent Susanne Waage Brinch, at især

Vilkårene er blevet meget barske

»Jeg glæder mig til at gå på efterløn. Går, så snart det er muligt. Arbejdsvilkårene i de kommunale daginstitutioner er blevet meget barske og præget af dårlige normeringer. Arbejdsglæden ryger fløjten, når man ikke kan være glad for og stolt over det arbejde, man udfører. Børns basisbehov bliver ikke altid tilgode-set. Det bliver også fantastisk at bestemme over sine egne hverdage...«

Pædagog fra undersøgelsen

omstruktureringer kan få betydning for pædagogernes lyst, eller mangel på samme, til at arbejde i en høj alder.

»Når der sker omstrukturering på arbejdet, så tænker folk på at stoppe. Det oplever jeg rigtig meget. Der er jo mange omstruktureringer, og er man omkring de 60 år, så tænker man: Ej, jeg orker det ikke,« siger hun.

NEDSAT TID HJÆLPER. Et job med færre timer vil kunne holde flere af de ældre på arbejdsmarkedet længere, viser undersøgelsen. 25 procent af pædagogerne svarer, at de ville blive længere på arbejdsmarkedet, hvis de fik mulighed for at gå ned i tid. 26 procent svarer, at de ville blive, hvis de kunne gå på nedsat tid og samtidig få udbetalt pension som supplement til lønnen.

Den mulighed eksisterer faktisk, men næsten ingen benytter sig af den, forklarer Susanne Waage Brinch fra PBU.

»Hvis man går 5 eller 10 timer ned i tid, så kan man få en ordning med delpension, så man kun får noget af pensionen udbetalt,« forklarer hun.

Man kan også vælge at få alderssummen udbetalt, og på den måde har pædagoger faktisk

Ville gerne have mere energi

»Jeg arbejder i vuggestue, hvilket både er fysisk og psykisk hårdt, når man ikke er 20 mere. Meget af arbejdet foregår på gulvet, og man er på 110 procent, mens man er på arbejde. Man er meget træt, når man kommer hjem efter fuldtidsarbejde. Ville gerne have mere energi til familien og aktiviteter.«

Pædagog fra undersøgelsen

en mulighed for at trække sig tidligere, end hvis de venter, til de kan gå på efterløn.

»Mange kan få den udbetalt allerede ved 60 år,« siger Susanne Waage Brinch og forklarer, at en fordel ved det er, at man bevarer sine forsikringer på pensionsordningen, og at man gemmer sin løbende pension til senere.

»Det kan være, at pædagogerne ikke er opmærksomme på det, for almindeligvis tænker man, at der er efterløn eller pension. Man tænker ikke på, at der er mellemveje,« siger hun. ■

I FAREZONEN

Ældre pædagoger bliver oftere fyret end andre

Er du pædagog i 50'erne, har du større risiko for at få en fyreseddel end dine yngre kolleger. Det viser tal fra BUPL. Blandt BUPL's medlemmer er 29 procent af medlemmerne i 50'erne. Men sidste år stod denne aldersgruppe for 35 procent af fyringerne.

»Vi ser sager, især i forbindelse med sparerunder, hvor der er en påfaldende tendens til, at de ældre ryger ud først,« siger María Muñiz Auken, advokat og faglig leder af Ansættelses- og arbejdsret i BUPL.

Hun peger på lønnen som en mulig indirekte årsag til, at det er mere attraktivt for institutionerne at skille sig af med de ældste medarbejdere, når der skal

spares. Det er forskningsdirektør Otto Melchior Poulsen fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø enig i.

»Ældre pædagoger er dyrere end yngre, så hvis afskedigelsen sker i forbindelse med sparerunder, vil man opnå en større besparelse ved at afskedige en ældre. Det argument vejer tungt, tror jeg,« siger han.

ULOVLIG. Aldersdiskrimination er ulovlig, men statistikker tyder ifølge Otto Melchior Poulsen på, at aldersdiskrimination faktisk foregår. Og en fyreseddel kan betyde farvel til arbejdsmarkedet for de ældre pædagoger, påpeger han.

»Lige så snart ældre når en alder på 55 år - eller endnu værre på 60 - så bliver de ikke kaldt til jobsamtale, så hvis de bliver arbejdsløse, er deres mulighed for at komme tilbage på arbejdsmarkedet lille,« siger Otto Melchior Poulsen

STIGNING I SAGER. Det er ikke kun ældre pædagoger, der oplever diskrimination på grund af alder. Tendensen findes i langt de fleste andre fag og brancher.

I Ligebehandlingsnævnet har der over de senere år været en markant stigning i sager om forskelsbehandling på grund af alder: I 2010 var der blot 22 sager om forskelsbehandling på grund af alder. I 2015 var antallet

af sager steget til over det tredobbelte, nemlig omkring 70, viser de seneste opgørelser fra nævnet.

I 2015 handlede cirka 30 af sagene om afskedigelse, oplyser Susanne Fischer, chefkonsulent i sekretariatet i Ligebehandlingsnævnet.

»Sager om alder er et stort område. Vi har ikke gjort tallene helt op endnu, men det er ved at blive større end køn, som vi ellers har haft flest sager om. I hvert fald i afskedigelsessagerne er det stort set altid høj alder, det handler om.« ■

70+ OG STILL GOING STRONG

De bliver bare ved og ved

Tre pædagoger på 70+ fortæller her, hvorfor de fortsætter med at arbejde, selvom de for længst har passeret den klassiske pensionsalder. Arbejdsglæde, omstillingsparathed, nedsat tid og en lang pause fra arbejdsmarkedet er nogle af deres forklaringer.

Randi Mathow, 71 år,
pædagogisk teamleder
i Vuggestuen Labyrinten
i Kalundborg Kommune.

Man skal kunne tage forandringer

» Jeg har aldrig haft svært ved at omstille mig. Men jeg kan forestille mig, at hvis man har svært ved det, så kan det være rigtigt vanskeligt at blive ældre i faget. For der er løbende forandringer. Det kan være et minus, men jeg synes faktisk, det har været spændende.

Arbejdet med de små børn er meget mere belastende end arbejdet med de store, rent fysisk. Jeg har været mange år omkring de store og få år omkring de små. Det kan gøre en forskel. For fem år siden startede jeg i vuggestuen, og det havde jeg ikke prøvet

før. Jeg har altid arbejdet med store børn i skolefritidsordning. Jeg har startet tre skolefritidsordninger op fra bunden. Så derfra videre til dagcentre for ældre mennesker, og så videre til vuggestuen. På den måde kan man sige, at jeg har arbejdet fra vugge til grav, nærmest.

Det har været spændende, synes jeg. Det har også været spændende at komme ud og arbejde med de små, som jo giver utrolig meget på den måde, de kommer og ikke kan så meget. De kravler, og når vi slipper dem, kan de både snakke og gå, og hvad ved jeg.

Lige nu har jeg ingen intention om at stoppe. Så længe jeg synes, det giver mig noget, og jeg kan give noget, jamen så er jeg med.

Ting flytter sig hele tiden. Vores samfund er jo heller ikke statisk, det flytter sig også. Det giver nye måder at leve sammen på, nye måder at være på og nye måder at have børn på. Det er jo det, der skaber ændringerne på vores område. Vi har fået læreplans-temaer, og vores arbejde er blevet meget mere teoretisk. Man skal hele tiden holde sig ajour, og det synes jeg også er spændende. ■

Birgit Smedegaard,
71 år, pædagog og
souschef i Børne-
haven Bøgely i
Lyngby-Taarbæk
kommune.

Alder giver heldigvis stadig respekt

» Jeg er frisk, jeg er fysisk i orden og har ingen skavanker, og da jeg var 65, fik jeg de gode tilbud, at jeg kunne gå ned på 20 timer. Det fandt jeg ganske fortrinligt, og jeg lever rigtig godt med det. Jeg har altid arbejdet med børnehavebørn, og jeg synes, det er rigtig sjovt. Alle spørger, hvor længe jeg har tænkt mig at fortsætte. Jeg ved det ikke.

Vi har snakket om det i institutionen, og jeg har sagt, at de må sige til, hvis de tænker, at nu går det ikke, nu glemmer hun, eller nu bliver hun for sløv. Det er ikke tilfældet.

Jeg synes selv, jeg yder lige så meget som

de unge faktisk. Jeg har selvfølgelig ikke alle de der fine uddannelser, men så har jeg erfaringen. Jeg har ingen deadline som sådan, med mindre der er nogen, der siger: 'Så er det ud, Birgit'.

Jeg har været uddannet siden 1968 og har oplevet alle de forskellige retninger, og der er da meget, som går i ring. Alt det nye, der kommer ind, er jo ikke nyt for mig i virkeligheden.

Måske lige bortset fra IT. Temperamentet er lidt roligere, også over for børnene, når man bliver ældre. Og så er der en vis respekt fra

forældrene, vil jeg mene. Alder giver respekt stadigvæk, heldigvis.

Jeg havde mine 10 bedste år, da jeg var leder af en skovbørnehave. Det var en institution med 24 børn, hvor man er ude hver dag i en skov. Der giver du alt, hvad du har. Du er nærværende og bliver ikke forstyrret af telefoner og folk, der kommer rendende. Der er man sammen med de børn, og der er højt til loftet.

Jeg tror, at en af grundene til, at jeg holder ud stadigvæk, er de år i den institution. Det var næsten som lejrskole hver dag, det var virkelig sjovt.« ■

Birte Brüel, 72 år,
pædagog på fuld tid i et
specialpædagogisk
team i Fredensborg
Kommune.

Mit arbejde er utroligt interessant

» Mine forældre var selvstændige, så jeg har forbilleder, der ikke kender til at trække sig tilbage i 60-årsalderen. Jeg fik mit eget barn, da jeg var 29 år, og jeg gik hjemme, til jeg var 40. I 10 år var jeg fri for at skulle hænge i en klokkestreng, og jeg tror, det har betydning for, at jeg ikke føler mig udrændt. Mit arbejde er også utrolig interessant, og jeg befinder mig godt og føler ikke, jeg er så gammel, som jeg i virkeligheden er. Man føler sig jo lidt yngre, når man går på arbejde, end hvis man sad og strikkede.

Men når jeg bliver 75, skal jeg ikke arbejde

mere. Så kommer jeg også til at se så mærkelig ud, at de stakkels børn bliver helt skræmte. Og jeg løber ikke så hurtigt, som jeg gjorde engang, når jeg skal lege med børnene.

Jeg ser store fordele ved at blive ældre i faget. Allerede da jeg blev 50, begyndte jeg at forstå, at jeg har en nem kontakt med forældrene. Jeg følte, de troede på, hvad jeg sagde, fordi de tænkte: 'Hun er jo gammel, hun må vide, hvad hun taler om'. Jeg har haft utroligt nemt ved at få et tillidsforhold med forældrene. Man har et stort menneskesyn i min alder, og man bliver ikke chokeret over noget, de gør eller siger.

Det er individuelt, hvad folk kan holde til, men det gælder om at finde et fag, hvor man har arbejdsglæde. Du får altid ekstra kræfter, hvis du er glad for det, du laver. Mit arbejde giver også utrolig gode muligheder for hele tiden at dygtiggøre sig via kurser og kollegial sparring. Tværfagligt samarbejde er der masser af, så der er en stor tilfredsstillelse bygget ind i mit arbejde. Man skal selvfølgelig også have en arbejdsplads, hvor der ikke bliver kigget måbende på én, hver gang man møder. Og hvor man ikke bliver gjort til en særting. Det har jeg ikke oplevet, overhovedet.« ■

FASTHOLDELSE ER EN BY I RUSLAND

Arbejdspladser sylter seniorerne

De fleste pædagoger over 55 år oplever, at deres arbejdsplads intet gør for at fastholde ældre. Pædagoger får afslag på seniorordninger, og de såkaldte seniorsamtaler eksisterer stort set kun på papiret. Hvis de fik gode ordninger, ville mange arbejde længere.

Ingenting. Det er, hvad flertallet (57 procent) af pædagogerne over 55 år oplever, deres arbejdsplads gør for at fastholde ældre medarbejdere. Det svarer de i en ny undersøgelse fra BUPL, hvor pædagoger over 55 år er blevet spurgt til vilkår for seniorer på arbejdspladserne.

Lidt mindre end en fjerdedel af pædagogerne svarer ja til, at der er en seniorordning på deres arbejdsplads. 46 procent svarer nej, mens næsten en tredjedel ikke ved, om der er en seniorordning eller ej.

Seniorordningerne, hvor ældre medarbejdere for eksempel kan få tilbudt længere ferie eller nedsat tid, skulle ellers bruges til at fastholde ældre medarbejdere på arbejdspladserne.

Ganske få – seks procent – af pædagogerne har selv bedt om en seniorordning på de arbejdspladser, hvor der ikke er en kendt ordning i forvejen. Men det får de ikke meget ud af. Langt de fleste – knap tre ud af fire – har fået afslag, viser undersøgelsen.

Argumenterne for afslag har blandet andet været, at 'det er der ikke økonomi til', og 'det skulle jo nødt til danne præcedens', skriver pædagogerne i undersøgelsen.

Det er 'overhovedet ikke godt nok', siger Mette Aagaard Larsen, faglig sekretær i BUPL.

»Jeg bliver faktisk rigtig vred, for det er et tegn på totalt underskud i vores fag, at vi ikke kan finde ud af at få skabt ordentlige ordninger for vores ældre kolleger. Det rammer os alle sammen i sidste ende, så jeg synes, det er et kæmpestort problem,« siger hun.

»I de tilfælde, hvor der er blevet sagt nej til ønsket om en seniorordning, får man en pædagog, der ikke kan levere lige så godt,

som hvis han eller hun havde fået lov til for eksempel at gå lidt ned i tid. Det slider jo også på kollegerne.«

IKKE STYR PÅ DET. Hans Ussing fra virksomheden FirmaPlus, som har specialiseret sig i fastholdelse af ældre medarbejdere i offentlige og private organisationer, genkender billedet af, at seniorordningerne ikke bliver brugt i særlig stor udstrækning.

»Man er slem til at sige, at den offentlige sektor har sikret sig med seniorpolitikker og overenskomster. Men det passer ikke, for de bruger sjældent de ordninger. Så de har ikke styr på det, og det er ærgerligt,« siger han.

»Jeg bliver faktisk rigtig vred, for det er et tegn på totalt underskud i vores fag, at vi ikke kan finde ud af at få skabt ordentlige ordninger for vores ældre kolleger.«

Mette Aagaard, faglig sekretær i BUPL

Hans Ussing mener, at mange, der vælger at trække sig helt fra arbejdsmarkedet, ville have haft glæde af for eksempel en ordning med nedsat tid. For det er ikke altid lykken at gå tidligt på pension eller efterløn.

»Mange ved ikke, hvad de går ind til. De kigger på deres hverdag og alt det bøvl, de har, men bagefter kommer de i tanke om, at der også var gode ting ved at gå på arbejde, og så tænker de: Måske skulle jeg bare have spurgt, om jeg kunne gå på deltid eller ændre jobindholdet til noget med mindre belastning,« siger han.

Undersøgelsen fra BUPL viser netop også, at flertallet af pædagogerne over 55 år ville blive længere på arbejdsmarkedet, hvis de fik mulighed for nedsat arbejdstid, ændrede arbejdsopgaver, mere optjent pension eller efteruddannelse.

Mette Aagaard Larsen mener, at undersøgelsens resultater peger på, at der er behov for en dialog med arbejdsgiverne om, hvordan de ældre medarbejdere kan blive sikret bedre vilkår, så de kan holde til de ekstra år på arbejdsmarkedet.

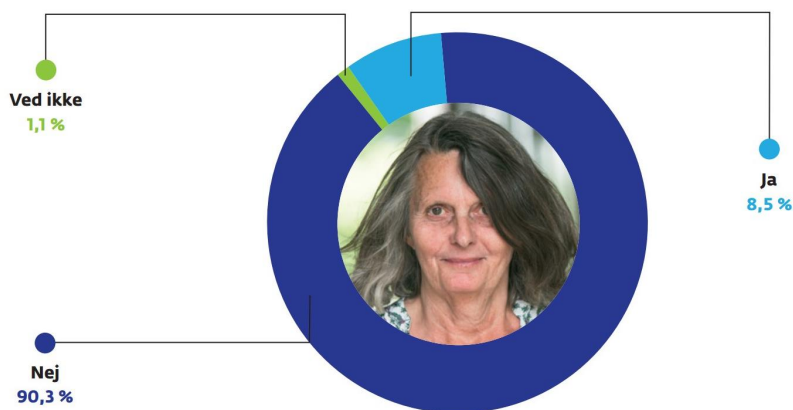
INGEN RET. I Kommunernes Landsforening (KL) afviser afdelingschef i Arbejdsgiverpolitisk Center Marianne Brinch-Fisher, at det skal være lettere for ældre pædagoger at få en ordning med særlige vilkår i form af yderligere rettigheder i overenskomsterne.

»Jeg tror ikke, man skal tænke i rettigheder, men i stedet tænke på, hvordan vi alle tager ansvar for at sikre, at arbejdsdagen er tilpasset i forhold til, at vi får de bedst mulige ressourcer ud af alle og kan fastholde folk på arbejdspladsen så lang tid som muligt,« siger hun.

Ifølge Marianne Brinch-Fisher handler det især om, at kolleger og ledelse skal tage hensyn i hverdagen til de medarbejdere, hvis fysik ikke længere er i top på grund af alderen.

Så få indkaldes til en seniorsamtale

Har du været indkaldt til en seniorsamtale med lederen på din arbejdsplads?

SAMTALER SYLTES. De såkaldte seniorsamtaler, som skal tilbydes ældre medarbejdere i forbindelse med MUS-samtaler, eksisterer stort set kun på papiret, viser undersøgelsen fra BUPL. Kun 8,5 procent af pædagogerne på 55+ svarer ja til, at de er blevet tilbudt en seniorsamtale.

Formålet med samtalen er i god tid at sætte fokus på medarbejderens ønsker og forventninger til arbejdslivet. Ønsker og behov for en seniorordning kan også tages op i forbindelse med samtalen.

Mette Aagaard Larsen peger på, at det kan være tabubelagt i institutionerne at få talt med de ældre medarbejdere om deres sidste arbejdsår, men samtalerne er nødvendige, mener hun.

»Man skylder sine ældre medarbejdere at tage denne her samtale. Om ikke andet så for at blive bekræftet i, at de er friske, rørigе og dygtigere end nogensinde og kan blive på arbejdspladsen mange år endnu.«

Ifølge Hans Ussing fra FirmaPlus kan den ringe brug af de særlige seniorsamtaler også hænge sammen med, at stort set ingen har lyst til at være 'senior', ligegyldigt hvor langt oppe i årene man er.

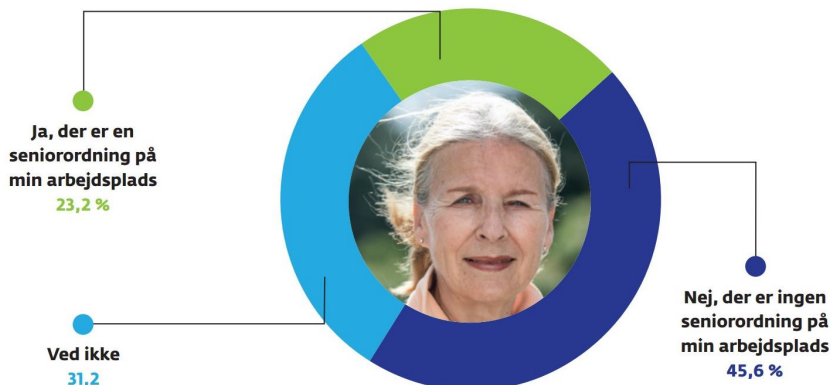
»Mange siger: Jeg skal ikke til en seniorsamtale, for det er en afviklingssamtale,« siger han og foreslår, at 'seniorsamtalen' skifter navn til '55+-samtalen'. ■

»Man er slem til at sige, at den offentlige sektor har sikret sig med seniorpolitikker og overenskomster. Men det passer ikke.«

Hans Ussing, konsulent i FirmaPlus

Seniorordninger er i klart undertal

Er der en seniorordning på din arbejdsplads?

Sådan får du overblik over din pension

En tommelfingerregel er, at du skal have ca. 70 procent af din løn i pension, hvis du vil opretholde den levestandard, du har i dag, når du bliver pensionist. For at få overblik over dine pensioner og regne ud, hvor meget du har, kan du bruge PBU Pensionstjek. Pensionstjekket medregner alle dine pensioner. Altså ikke kun PBU-pensionen, men også folkepension, ATP og eventuelt andre pensionsopsparinger, som du har.

Du kan tage tjekket på pbu.dk/overblik. Her kan du også se, hvor meget du kan få i pension ved forskellige aldre. Hvis du for eksempel vil starte din pension, når du er 63 år, er pensionen mindre, end hvis du starter udbetalingen, når du er 67 år. Det har derfor stor betydning for din daglige økonomi, hvornår du sætter din pension i gang.

Din pension i PBU består af:

- En skattefri alderssum. Den kan du typisk få udbetalt, når du er fyldt 60 år.
- En livsvarig pension, som udbetales hver måned resten af dit liv.
- En 10-årig ratepension, som udbetales hver måned de første 10 år, efter at du er gået på pension.

Du bør tænke på din pension gennem hele arbejdslivet. Her kan du se, hvad der er vigtigt hvornår.

Midt i arbejdslivet

PBU anbefaler, at du med jævne mellemrum, fx en gang om året, forholder dig til din pension. Du skal tænke over:

- Har du pensionsordning flere steder? Du kan spare nogle penge til administration af ordningerne, hvis du samler de pensionsordninger, du har. Via PBU Pensionstjek kan du få overblik over, hvor du har dine pensionsordninger. Herefter kan du samle ordningerne – også på pbu.dk.
- Er din pension høj nok, når du engang bliver pensionist? Gå ind og tag et PBU Pensionstjek. Her kan du se, om du har brug for at spare ekstra op til pension.
- Har du brug for højere forsikringer, hvis du bliver syg og får tilkendt offentlig førtidspension? Se mere på pbu.dk under Selvbetjening.
- Er det den rigtige, der får udbetaling, hvis du dør? Du kan lave en ny begundelse på pbu.dk under Selvbetjening.

Dit sene arbejdsliv

Du bør i god tid, inden du vil på pension, tænke over, hvordan dit sene arbejdsliv skal forme sig. Du skal blandt andet tænke på følgende:

- Der er penge i at planlægge sin pension. Hvis du er fyldt 55 år, kan du tilmelde dig et fyraftensmøde, hvor du får råd om, hvordan du bedst planlægger din pension.
- Få overblik over den/de pensioner du har, og find ud af, hvad du kan få i pension og evt. efterløn og pension.
- Overvej, hvornår du vil tage din alderssum ud. Du kan typisk få den udbetalt, fra du er 60 år. Du vil stadig bevare dine forsikringer, selvom du får alderssummen udbetalt.

På vej på pension

Du skal blandt andet tænke på følgende:

- Få rådgivning i a-kassen, hvis du vil på efterløn – så du vælger det bedste tidspunkt.
- Regn på borger.dk, hvor meget du kan få i folkepension. Hvis du er gift eller bor sammen med en, skal du også have overblik over din partners indtægter.
- Få mest muligt ud af pensionen – også i relation til folkepensionen. Overvej, om du vil ændre din 10-årige ratepension til livsvarig pension.

Kilde: PBU – Pædagogernes Pensionskasse.

Dine rettigheder

Er du omfattet af en af BUPL's kommunale overenskomster, har du forskellige rettigheder som senior:

Seniordage: Alle pædagoger og ledere har ret til seniordage med sædvanlig løn i 5 dage pr. år, fra og med det kalenderår man fylder 58 år. Seniordagene kan afholdes som hele eller halve fridage. Du kan også vælge at få dagene udbetalt som bonus eller indbetalt som pensionsbidrag.

Seniorsamtale: En seniorsamtale er et tilbud om en udviklingssamtale med fokus på særlige senioremner. Du bestemmer selv, om du har behov for en seniorsamtale. Samtalen kan være med til at sætte ord på, hvad der skal til for at fastholde dig længst muligt i jobbet, hvis du ønsker det, eller hvordan du forlader arbejdsmarkedet på den bedste måde. I kan også drøfte mulighederne for en seniorordning ved samtalen.

Seniorstilling: Hvis du er over 52 år, kan du få en aftale om en seniorstilling. Du har ikke ret til en seniorstilling, men din arbejdsgiver har pligt til at tage et møde med dig og din fagforening, hvor du kan fremlægge dine ønsker med henblik på en aftale om fx nedsat arbejdstid og/eller ændrede arbejdsopgaver.

Er du ansat på en privat overenskomst har du ret til:

Seniordage: Alle pædagoger og ledere på en BUPL-overenskomst på det private område har ret til seniordage med sædvanlig løn i 5 dage pr. år fra og med det kalenderår, man fylder 58 år.

5 tips til en blød overgang til pension

Du kan vælge mellem flere muligheder, hvis du ønsker en gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet:

1 Få din alderssum udbetalt, og brug den til at supplere den lavere løn, hvis du vælger fx at gå fra en 5-dages til en 4-dages uge.

2 Du har mulighed for at sætte din pension i gang delvis (delpension).

3 Du kan ændre din 10-årige ratepension til en livsvarig alderspension, så strækker din pension længere. For mange vil det betyde, at de kan få et lidt større beløb i folkepension.

4 Hvis du får arbejde, efter at du er begyndt at få din livsvarige alderspension udbetalt, kan du sætte udbetalingen på pause. Hvis du har sæsonarbejde, kan du fx få udbetalt pension halvdelen af året og arbejde den anden halvdel.

5 Så længe du arbejder og indbetaler til PBU, har du vigtige forsikringer. Du kan bevare disse forsikringer, frem til du får din alderspension og din ratepension udbetalt. Ønsker du delpension eller at sætte din pensionsudbetaling på pause, skal du ringe til PBU på tlf. 7011 2011.

Giv sproget vokseværk

Vores sprogvjelder Jette Løntoft gør dig endnu bedre til at styrke børns kommunikative evner og give dem mod på at åbne sig og bruge sproget. Kurset er både sjovt og lærerigt – præcis ligesom LæseLeg.

Odense: Torsdag 22/9
kl. 8.00 - 13.00

Hjørring: Onsdag 28/9
kl. 8.00 - 13.00

Kgs. Lyngby: Tirsdag den 25/10
kl. 8.00 - 13.00

Pris: 400 kr.
ekskl. moms

Læs mere
om kurset og
tilmeld dig på
laeseleg.dk

Følg os også på
facebook.com/laeseleg

Mary Fonden
HELE H. KRISTENSEN & MARY FOND

Gratis kurser i samtaleredskabet Spillerum

Socialstyrelsen tilbyder et fagligt opkvalificeringsforløb for dagtilbud, hvor pædagoger og andre relevante fagpersoner introduceres til samtaleredskabet Spillerum. Opkvalificeringsforløbet styrker fagpersoners kompetencer til at tale med børn om grænser og grænseoverskridende adfærd.

Kurser i Spillerum

- Landsdækkende todages kursus 28.-29. september
- Landsdækkende todages kursus 2.-3. november

Socialstyrelsen afholder også kommunekurser lokalt i den enkelte kommune. Kommunekurserne kan rekvireres løbende fra september 2016 og indtil udgangen af 2018.

Information og tilmelding:

[www.socialstyrelsen.dk/
samtaleredskabet-spillerum](http://www.socialstyrelsen.dk/samtaleredskabet-spillerum)

Socialstyrelsen

**WWW.BUPL.DK/
BUTIKKEN**

»Nej, hvor er det altså en flot bold fuld af farver og fup. Den er god at lege med, selvom den ikke er levende eller kun lader, som om den er det ...«

A young girl with blonde hair in a ponytail, wearing a pink sleeveless dress with a lace-like pattern and black tights, stands in a playroom. She is looking down and to her left. Behind her is a large red toy fire truck with wooden accents and cutouts. The floor is made of light-colored wood. In the foreground, the feet of an adult wearing sandals and socks are visible. A speech bubble is positioned to the left of the girl.

»Når bolden blinker og spiller musik er den rigtig sjov, og nu skal den bare komme her over til mig, så hopper jeg lige lidt rundt omkring den ...!«

SÅ SKAL DER LEGES ROBOTBOLD

Hvem vil være med til at lege og danse med den mystiske bold? Da pædagogstuderende Rie Isabella Phillip mødte op til et halvt år i Vuggestuen Børnely i Svendborg, havde hun en robot under armen. Robotbolden QueBall kan både tale, spille musik, vise farver og bevæge sig i forskellige hastigheder. To gange om ugen leger børnene med robotbolden i en halv time. De andre dage glæder de sig og spørger, om de snart skal lege med bolden. Robotbolden er et stykke værktøj i det pædagogiske arbejde, og Rie styrer den fra sin iPad. Børnene er engagerede og koncentrerede. De lærer sociale kompetencer, for de skal de vente på deres tur, når de på skift fanger den. De genkender lyde, når robotten siger som en ko eller kommer med en anden dyrelyd, og motorisk inspirerer den til leg, løb og dans. Robotten fra Blue Ocean Robotics er en sjov legeskammerat, der er med til at gøre hverdagen sjovere, og som alle børnene er sammen om. University College Lillebælt vil med initiativet præsentere den nyeste teknologi for de pædagogstuderende og lade dem medvirke til at udvikle nye lege og bevægelser til robotten. Og i Børnely har kolleger og børn taget godt imod både den studerende og robotten.

Tekst: Kurt Balle Jensen / Foto: Hung Tien Vu

Dyrene lærte ham at tale

Vi havde en dreng på fire, der talte arabisk, men ikke sagde mange ord på dansk. En talepædagog blev tilknyttet, og drengen kom med i en sproggruppe på seks børn, der skulle få bedre sprog gennem tale- og sanglege. Men drengen trak sig og ville ikke være med, og han talte fortsat ikke.

Henover sommeren var drengen med i Zoologisk Have flere gange. Anden gang udpegede han dyr for de andre børn og fortalte, at 'muh giver mælk'.

Det blev begyndelsen til, at han lærte at tale. Hans mor fortalte, at han også talte meget mere derhjemme. Det var dybt inspirerende at opleve, hvordan han fandt interesse i dyrene, og hvordan de hjalp til at stimulere sproget.

Navn

Navn: Carina Søgaard

Job

Pædagog i Børnehuset Anne-Mariegården i Valby

EFTERLYSNING

Så er lageret med jeres dejlige historier næsten tomt. Hvis I stadig vil læse om pædagogers opløftende øjeblikke med børn og unge, så skal I blive ved med at sende os jeres historier. Vi ved, både fra vores læserundersøgelser og Facebook, at de er med til at gøre hverdagen lidt sjovere og skønnere. Historier fra hele det pædagogiske arbejdsområde modtages med stor tak.

Send til b&u@bupl.dk

Skriv så kort som muligt, højst 1.000 anslag med mellemrum.
Send også et foto af dig selv.

På forhånd tak.
Redaktionen

inspiration

VIDEN, ERFARING OG NYTTE 28-39

'Lær af os' side 33
MOBILERNE VAR BLEVET
ET PROBLEM, SÅ VI VILLE
BEGRÆNSE BRUGEN
AF DEM.

Krudtuglen i København

Pædagog Tina Holmslykke i gang med at interviewe et barn.

Børne- interview

Fremmer
demokratiet

28

LÆR AF OS

Mobilerne blev
forbudt

33

GUIDE SÅDAN

Tager du ordet
i en forsamling

34

TIDSLINJEN

Historien
om picnic

38

Drengene leger med 'Brandmand Sam', som de efterlyste i afsnittet med 'drengelegetøj', og som de selv var med til at vælge og købe ind.

De interviewer børn og får ny viden

I daginstitutionen Kernehuset arbejder pædagogerne med børneperspektiver. De interviewer børnene for at få indblik i, hvordan de ønsker at institutionen skal se ud. Det har gjort institutionen til en demokratisk mødeplads. Og skabt ændringer.

Af Maja Hansen, mjs@bupl.dk / Foto: Palle Peter Skov

Pædagogerne i daginstitutionen Kernehuset i Vejle er meget interesserede i at høre, hvad børnene kan lide ved at gå i børnehave. Derfor interviewer de hver tirsdag nogle af børnene. Børneinterviewene er et tiltag, som de har arbejdet med i et år nu. Og pædagogerne er meget glade for det, fortæller leder Lone Thessen.

»Nogle børn er utrolig gode til at fortælle, mens andre ikke siger så meget, men man kan ikke måle, om det har været et godt interview, ud fra hvor meget barnet har sagt. Hele formålet er at give barnet en stemme. Vi vil lave en demokratisk mødeplads, og det kan

børneinterviewene hjælpe med. Vi har en vision om at nå at interviewe alle børn mindst én gang i deres børnehaveliv,« siger hun.

Pædagogerne interviewer børn mellem fire og seks år en ad gangen i en halv time og giver dem på den måde mulighed for at være med til at bestemme, hvordan deres børnehavetid skal se ud.

»Vi vil gerne hjælpe nye verdensborgere på vej. Børnene er meget interesserede i at deltage. De vil have indflydelse og føler sig betydningsfulde, når de bliver interviewet.

Medarbejderne får også meget ud af det, og er utrolig fagligt stolte over at være med til det,« siger Lone Thessen.

Tina Holmslykke er en af de pædagoger, der har været med til at udføre børneinterview. Hun synes, det giver nye perspektiver på børnenes liv.

»Man bliver klogere på børnene og opdager måske, at den måde, man selv troede børnene så tingene på, ikke er korrekt. Børnene er velkomne til at sige nej til at være med i et interview, hvis de ikke har lyst, men jeg har endnu ikke oplevet børn, der ikke ville være med. De er ivrige og kan blive så optagede, at de glemmer alt andet,« siger hun.

Børneinterviewene giver et indblik i, hvad der betyder noget i børnenes hverdag, fortæller pædagog Tove Eskildsen, der også interviewer børnene.

»Man får en fortrolighed ved at sidde sammen med dem på den måde. Jeg har kun lavet to interview, men jeg er duperet over, hvad de giver mig. Det er skønt, at man som voksen får lov til at snakke alene med et barn i en halv time,« siger hun og kommer med et eksempel på, hvad der kom ud af et interview med en pige:

»Når man ikke selv har skiftetøj med, er man nødt til at låne af børnehaven, og det kan være svært, for børnehavens tøj er ikke det smarteste. Men pigen havde en idé om, at skiftetøjet skulle ligge nederst i et skab, så børnene selv kunne nå det og vælge det tøj, de helst ville have på. Det var en let ændring at indføre, så det har vi gjort nu.«

BRUGER HUMOR. Siden pædagogerne indførte børneinterview, har de fået mange erfaringer med, hvad der virker bedst under selve interviewet.

»Det handler om at finde ud af, hvordan barnet har brug for at se ud den dag.

Nogle børn har brug for en pause undervejs. Det handler også om at spørge nærmere ind til de ting, børnene nævner,« siger Tove Eskildsen.

Nogle børn siger meget, mens andre børn er tilbageholdende. Det kræver øvelse at håndtere, fortæller Tina Holmslykke.

»Man skal øve sig i at stille ekstra ▶

BØRNEINTERVIEW

Nogle drenge leger med skumsværd. Drengene i institutionen efterlyste 'drengelegetøj'.

Pædagog Tove Eskildsen hjælper et barn med at finde skiftetøj. Tøjet ligger nede i børnehøjde, så børnene selv kan nå det, sådan som de efterspurgte det under et børneinterview.

- spørgsmål til de børn, der er mere stille. For eksempel:

'Hvad kan du lide at lave i det her rum?', og så kommer ordene som regel. Man kan få dem til at åbne op og fortælle om, hvordan de har det følelsesmæssigt. Det virker også godt, hvis man bruger humor og kan få barnet til at grine undervejs,« siger hun.

Pædagogerne optager børneinterviewene. Bagefter hører de dem igennem og analyserer dem.

»Når jeg hører optagelserne, kan jeg også huske tilbage på interviewet. Så tænker jeg på, hvilket kropssprog barnet havde undervejs, eller hvornår barnet lød mest glad, og hvad han lagde mest vægt på. Det kan tage lang tid, men man får også meget ud af det,« siger Tove Eskildsen.

Når pædagogerne har analyseret interviewene, sætter de sig sammen i en gruppe på 3-4 og taler om, hvilke ting der går igen i de forskellige interview. Bagefter ser de på, om de kan implementere noget med det samme.

»Vi blev for eksempel opmærksomme på, at mange drenge syntes, vi manglede 'drengelegetøj'. Vi tog nogle drenge med til at surfe på nettet for at finde ud af, hvad de efterspurgte.

En pædagog var overbevist om, at de skulle have store lastbiler, men det var drengene ikke interesserede i. De ville have Ninjago og Brandmand Sam. En anden gruppe drenge tog

med på tur ned i Fætter BR for at købe legetøjet. På den måde havde vi et fællesskab, og børnene var glade for at blive taget alvorligt,« siger Lone Thessen.

»Det vigtigste er, at barnet bliver hørt og anerkendt. Når vi så samler op, må vi også nogle gange sige, at det rækker vores ressourcer ikke til, men sådan er livet og demokratiet jo også. Men børne kan få indflydelse i det omfang, det er muligt,« siger Tove Eskildsen.

PRIORITERER DET HØJT. Det kræver god planlægning at få tid til, at en pædagog kan gå fra med et barn i en halv time til et børneinterview.

»Vi har planlagt det sådan, at vi har børneinterview om tirsdagen. Tiden til interviewene er virkelig godt givet ud. Vi prioriterer dem så højt, at vi hellere vil undvære en anden planlagt aktivitet den dag. Jeg har ikke oplevet, at vi har været nødt til at aflyse endnu,« siger Lone Thessen.

Pædagogerne er opmærksomme på, at børnene ikke skal blive skuffede, hvis det alligevel ikke kan lade sig gøre at udføre børneinterview den dag alligevel.

»Vi nævner ikke et tidspunkt for barnet før på selve dagen. Man kan risikere, at der er tre syge den dag, og så er det bedre først at fortælle barnet det, når man er sikker på, det kan lade sig gøre,« siger Tina Holmslykke.

ALLE ER VIGTIGE. I Kernehuset holder de mange arrangementer for børnene, blandt andet julefrokost, påskefrokost og bedste-forældredag. Her spørger pædagogerne også børnene, hvordan de synes, dagen skal forløbe.

»De får mulighed for at sige, hvad de synes, vi skal spise og lave osv. Det giver nogle aktiviteter på tværs af huset, som børnene kan hjælpe med, og de lærer, at alle er vigtige i et demokrati. Ikke kun, fordi de kan sige deres mening, men også fordi de hjælper til med det praktiske, for ellers kan det hele ikke komme op at køre. Så det går de meget op i,« siger Tina Holmslykke.

Indtil nu har otte pædagoger fra Kernehuset været på kursus i børneinterview, men Lone Thessen regner med, at de sender flere pædagoger af sted. Hun er helt sikker på, at institutionen skal arbejde meget mere med børneperspektiver i fremtiden.

»Det tager to år at implementere børneinterview, for det kræver træning, men når vi bliver endnu skarpere, kan vi bygge mere på. Lige nu spørger vi ind til, hvad der er sjovt at lave i børnehaven, men vi vil udbygge det til også for eksempel at undersøge, hvad børnene forstår ved en god voksen. Interviewene gør, at demokratiet vokser her i Kernehuset, så vi vil blive ved med at udvikle det,« siger hun. ■

GODE RÅD FRA KERNEHUSET

Bare gå i gang med børneinterview. Det er ikke svært at gå til.

Brug det, børnene siger. Se, om der er noget af det, I kan handle på med det samme.

Giv ikke op. Det kræver tid og øvelse, men det er det hele værd.

Sprogarbejde styrkes. Børneinterviewet giver også mulighed for at udvikle barnets sprog på tomandshånd.

Find din egen måde. Alle interview er forskellige, så prøv dig frem, til du finder en måde, der virker.

Hold det ved lige. Det er vigtigt at gøre det jævnlige, hvis man ikke skal starte forfra hver gang.

Prioriter arbejdet. Også selvom det betyder, at I må aflyse en anden aktivitet.

Opskriften på en vellykket proces

Heldagskursus: Otte pædagoger var på heldagskursus i børneinterview ved konsulent Steen Cnops Rasmussen.

Seddel: Pædagogerne hænger en seddel op til forældrene en uge før interviewene. De fortæller forældre og børn om det, men giver ikke en præcis dato for at undgå, at forældrene forbereder børnene for meget.

Forberedelse: Den dag, interviewet skal foregå, spørger pædagogen, om barnet vil være med. De finder et rart sted, sætter et vil ikke forstyrres-skilt på døren og sørger for, at barnet får et glas vand.

Interview: Interviewet tager 20-30 minutter. Der er en pædagog og et barn. Interviewet optages. Pædagogen stiller seks faste spørgsmål (se 'Det spørger vi altid børnene om') og bruger uddybende spørgsmål, hvis barnet ikke fortæller så meget af sig selv. De holder pause eller toiletbesøg, hvis barnet har behov for det.

Referat: Der skrives enten referatet helt ordret som en blanding af talesprog og referat eller udelukkende et referat. Pædagogen noterer også barnets kropssprog, og hvad barnet lagde mest vægt på. En uge efter sletter pædagogen og barnet optagelsen af interviewet sammen.

Analyse: Pædagogen analyserer interviewet ud fra tre kategorier: De kulturelle kendetegn (det, der kendetegner kulturen i deres institution), aktørrollen (det, de voksne sætter i gang) og barnets visioner (de ting, barnet gerne vil ændre).

Opsamling: Bagefter mødes pædagogerne i grupper på 3-4 og analyserer resultaterne sammen. De ser på, hvad børnene efterspørger, og om flere af børnene siger det samme. Er der forslag, der kan forbedre institutionen, sender de det videre til ledelsen, forældrebestyrelsen, kommunen eller personalegruppen.

Implementering: Er børnenes forslag lette at gå til, implementeres de med det samme. Større ting taler de om det på et møde hver tredje måned.

Det spørger vi altid om

Hvad kan du godt lide at lave i børnehaven?

Hvad kan man lave udenfor?

Hvad laver vi her i børnehaven, når det er de voksne, der bestemmer?

Hvad laver vi her i børnehaven, når I selv bestemmer?

Hvad ville du bestemme, hvis du kunne bestemme over en hel dag?

Er der noget, vi mangler i børnehaven?

Andet du har lyst til at fortælle?

Vi kan godt lide kaninleg

Selma

Monique

Selma (S) på 4,5 år og Monique (M) på 5 år svarer på nogle af de spørgsmål, pædagogerne bruger under børneinterviewet.

Hvad kan I lide at lave, når I går i børnehaven?

M: Vi gynger og leger mor og far og børn. Og havfrueleg med en fisker.

Hvad er det sjoveste, man kan lege i Kernehuset?

S: Tegne kopi med prinsesser på.

M: Jeg kan godt lide at lege kaninleg på rutsjebanen. Så hopper vi op og ned ad rutsjebanen.

S: Og der er nogen, der laver en bro over rutsjebanen.

Hvad laver I udenfor?

S: Så leger vi også kaninleg. Der er jo ikke rutsjebaner indenfor.

Hvad bestemmer man, når man selv må bestemme?

S: Så må man bestemme, om man må tegne kopi.

M: Hvis jeg skulle bestemme, så skulle vi spise pandekager og is hele aftenen. Og lægge mig ned og sove bagefter med en kop varm mælk.

S: I soveposer og med lommelygter.

M: Og så putter vi sukker i mælken og også lidt honning i.

Hvordan skulle der se ud, hvis I kunne bestemme?

M: Guld over hele huset.

S: Ja, og vi skulle lave en skattejagt med kager og is.

M: Og så gemmer en af os slik, og så prøver en af os at finde det.

M: Så kunne vi tegne alle de tegninger, vi vil.

S: Og selv bestemme, hvornår vi vil kopiere kopier.

M: Og så kunne vi male hele børnehaven og male vores ansigter i alle mulige farver og regnbue og proppe neglelak på og male på hele vores krop.

S: Og i håret.

➔ Hvis du vil vide mere, er du velkommen til at kontakte Kernehuset på tlf. **7681 8950** eller mail **kernehuset@vejle.dk**

Kilde: Kernehuset, Vejle.

Hver
måned

Åben Jobcafé

Indgangen til dit næste job

A-kassens tilbud til ledige pædagoger, opsagte pædagoger og pædagoger i arbejde, der ønsker sparring og vejledning i forbindelse med jobsøgning. Fx:

- Sparring på ansøgning og CV
- Karrierevejledning
- Kompetenceafklaring
- Netværksopbygning
- Motivation og ideudveksling
- Hjælp til ledige, der skal udfylde joblog og CV i DDA'en og på Jobnet

Find din Åben Jobcafe på:

bupl.dk/aabenjobcafe

Den integrerede institution Krudtuglen i København har forbudt både børn, forældre og ansatte at bruge egne mobiler i institutionen. Det har skabt mere nærværende forældre og færre problemer blandt de større børn, fortæller leder Pia Lykke Pedersen.

Af Mikkel Kamp, b&u@bupl.dk

Foto: colourbox

Mobilforbud giver mere nærvær

Det ville vi

- Mobilerne var på flere måder blevet et problem, så vi ville begrænse brugen af dem. Blandt forældrene så vi flere og flere, der snakkede i mobil, når de afleverede og hentede. Børnene havde glædet sig til, at de skulle komme, og når forældrene havde fokus på mobilen, blev børnene på en måde afvist. I fritidshjemmet skabte mobiler også problemer blandt børnene. Nogle gange ringede børnene til deres forældre, når der var en konflikt i institutionen. Bagefter ringede forældrene til os, og det blev besværligt at løse. Samtidig sendte nogle børn tarvelige sms'er til andre.

Sådan gjorde vi

- Sidste år samlede vi en dag børnene i gymnastiksalen og fortalte, at vi ville tage en måned uden mobiler. Vi forklarede, hvad vi ville, og det var børnene helt med på. Undervejs i den måned sagde flere børn til os, at de legede bedre sammen, og at de også var begyndt at lege med andre end tidligere. Vi besluttede at gøre institutionen helt mobilfri og meddelte børn og forældre, hvordan og hvorfor vi gjorde det. Vi forklarede forældrene, at man sender et dårligt signal til børnene, når man taler i mobil, mens man henter dem. Hverken forældre eller børn har haft problemer med vores politik.

Det lærte vi

- Det betyder noget, om mobilerne er der. Man kan se på børnene, at forældrene er mere nærværende, når de henter, og i fritidshjemmet har vi fået styr på mobilerne. Man skal ikke være bange for at sætte sådan noget i søen. Hvis vi forklarer os, er forældre meget lydøre. Er der enkelte, som alligevel taler i mobil i institutionen, gør vi dem opmærksom på det. Og så lader de være.

Vores råd til andre

- **Bare gør det, og fortæl, hvorfor I gør det.**
- **Forældre er forstående og vil gøre det godt for deres børn.**
- **Reaktionen er typisk, at de ikke havde tænkt over, at det ikke var godt at tale i mobil.**

Om projektet

Krudtuglen er en integreret institution med både vuggestue, børnehave og fritidshjem. Pædagogerne oplevede, at mobiler skabte problemer blandt nogle børn, og at andre i stedet for at deltage i det sociale liv sad med deres mobiler. Samtidig talte eller skrev flere og flere forældre på deres mobiler, når de hentede eller afleverede. Derfor besluttede man helt at forbyde mobiler i institutionerne.

Kan andre lære af jer?

Har I arbejdet med et projekt eller et udviklingsforløb, som andre pædagoger kan lære af, så send os en mail om det. **Send til b&u@bupl.dk**
Vi glæder os til at høre fra jer.

A close-up photograph of a silver microphone on a stand, positioned in the foreground. The background is a blurred room with rows of red chairs, suggesting a parliament or assembly hall. A blue arrow points from the left towards a yellow starburst containing the word 'Guide'.

Guide

Sådan tager du ordet i en forsamling

Foto: Scanpix

»Det er ikke ondt at sige til en pædagog, at hun skal holde et oplæg om læring på legepladsen. Det er yngelpleje.«

Signe Hegelund, cand.phil. og konsulent

Hvis du hellere vil stå ansigt til ansigt med slanger og edderkopper end at holde et oplæg på næste forældremøde, så fortvivl ikke. Alle kan lære at tale i en forsamling. Det handler om at flytte fokus fra dig selv til det, du vil sige.

Af Henrik Stanek, b&u@bupl.dk

Knæene sitrer, halsen snører sig sammen, og du kan ikke huske, hvad du skal sige. Det er naturligt at blive nervøs, når du skal holde oplæg på et forældremøde eller for en gruppe kolleger. Det er med til at skærpe din opmærksomhed. Men hvis du bliver grebet af panik ved tanken om, at der er flere end fem mennesker til stede, viger du måske uden om at tage ordet. Det stiller dig dårligt.

»Hvis du ikke hæver din røst, sætter du dig selv uden for indflydelse. Du mister også autoritet, hvis du aldrig tør stille dig op og fortælle forældrene, hvordan du griber en pædagogisk opgave an, fordi de ser din angst som en faglig og personlig svaghed,« siger cand.phil. og konsulent Signe

Hegelund, der har 20 års erfaring som underviser i retorik.

Mange føler sig blottet, når alles øjne hviler på dem, og det gør dem bange for at dumme sig.

»Du bliver både bedømt på dit intellekt, din evne til at formulere dig og dit udseende. Samtidig har det været mændenes domæne at holde tale, mens kvinder skulle tie i forsamlinger.

Men alle kan lære at det,« siger Signe Hegelund.

Hun anbefaler pædagoger med taleskræk, at de først aktivt beslutter sig for at tage ordet. Det kan være over for lederen, på personalemøder og på møder med forældrene. Det centrale er, at man øver sig, og at man gør det jævnlige, så man holder sig i form.

»Alle kan blive bedre, og nogle bliver dygtigere end andre, fordi de har talent og er gode til at lure fif af fra andre talere. Men hvis man altid beder sin kollega om at føre ordet, fordi hun virker scenevant, får hun al troværdighed,« tilføjer hun.

Også lederen har et ansvar.

»Hvis kun lederen taler på forældremøderne, sender hun et signal om en topstyret institution. Den gode leder skaber et hverdagsmiljø, hvor alle siger deres mening og støtter, at alle kommer på til møder. Det er ikke ondt at sige til en pædagog, at hun skal holde et oplæg om læring på legepladsen.

Det er yngelpleje,« siger Signe Hegelund. ■

Du er ikke alene

- Winston Churchill var en legendarisk taler. Men han led af taleskræk og øvede sig ofte på sine taler otte gange.
- Mens hver femte amerikaner siger, at deres største frygt er at dø, svarer dobbelt så mange, at det er at skulle tale offentligt og på møder.
- I Danmark viser en undersøgelse (YouGov Panelet for avisen 24timer), at 45 procent er nervøse for at tale i store forsamlinger:
- En Gallup-undersøgelse viser, at især kvinder har svært ved at stille sig op og tale.
- Der er ingen sammenhæng mellem uddannelse og evnen til at holde tale. Men det er en fordel at være vokset op i en familie eller et miljø, hvor der er blevet talt meget, lyttet til hinanden eller læst op. Omvendt kan det være en hæmsko, hvis man skal holde oplæg for folk, som er bedre uddannet end en selv.

»Hjernen er fantastisk. Den virker fra det øjeblik, du bliver født, og stopper med at fungere i det sekund, du står på en talerstol.«

Ukendt

Læs mere på de næste sider

DE TYPISKE FÆLDER
3 FORMER FOR
TALESKRÆK
DIN SKRÆK ER USYNLIG
8 VEJE TIL AT BLIVE EN
GOD TALER
SÅDAN LAVER DU EN
GOD TALE

GUIDE

Her er de typiske tankefælder

3 Former for taleskræk

Kognitiv taleskræk

En indre stemme gør dig opmærksom på alt det, der kan gå galt: 'Jeg kan ikke holde tale', 'Jeg siger noget vrøvl', eller 'Jeg går helt sikkert i stå og begynder at græde'. Fang stemmen i opløbet, og tal den til ro ved at sige højt til dig selv, at alle begår fejl indimellem, og at du er en god taler, fordi ... Forestil dig et forældremøde, hvor du taler med så stor succes, at folk klapper.

Emotional taleskræk

Hjertet pumper voldsomt, og hænderne ryster ukontrollabelt, fordi den primitive del af hjernen bilder dig ind, at publikum er en fjende. Du kan få kroppen til at slappe af med vejrtrækningsøvelser, afspændingsøvelser, yoga og meditation. Det hjælper også, at du under talen placerer fødderne, så du er svær at vælte. Det forstår kroppen og får dig til at slappe mere af.

Manglende træning

Hvis taleskrækken skyldes, at du ikke ved, hvordan du skriver og holder en tale, kan du låne bøger og deltage i kurser om, hvordan man disponerer et oplæg.

Hurra! Din skræk er usynlig

I et forsøg bad to forskere fra New York University 40 studerende om at holde en tale. Bagefter skulle de notere, hvor nervøse de havde følt sig, og hvor tydeligt de mente, det kunne ses af publikum. Samtidig skulle tilhørerne vurdere, hvor nervøse hver taler havde virket. Over halvdelen af de studerende følte sig temmelig nervøse under deres tale, og de overdrev stort set alle sammen om, hvor let det var for andre at se. Tilhørerne havde ikke scoret talernes åbenlyse nervøsitet blot tilnærmelsesvis så højt. Derefter gentog forskerne eksperimentet, blot med den forskel, at halvdelen af de studerende fik at vide, at langt de fleste tilhørere ikke kan se, hvor nervøs en taler er. Disse studerende var betydeligt mindre nervøse under deres tale – både efter deres egen og tilskuernes mening – end den anden halvdel.

Kilde: *Journal of Experimental Social Psychology.*

8 veje til at blive en bedre taler

- 1 Vær dig selv.** Tilhørerne gennemskuer med det samme, hvis du prøver at spille en rolle.
- 2 Det kan hjælpe at have øjenkontakt med én person.** Gerne en, som kender dig og ved, at du har det svært i situationen. Undervejs kan du måske skifte mellem to personer og senere blandt flere. Byg det langsomt og sikkert op.
- 3 Reager positivt, når ordet bliver dit.** Præsenter dig selv, og kom straks i kontakt med tilhørerne.
- 4 Skab variation ved at tale hurtigere og langsommere, højt og stille, lyst og mørkt.** Du kan også variere med timede pauser på to-tre sekunder.
- 5 Vær opmærksom på, at du får masser af luft til talen.**
- 6 Hvis du bliver tør i halsen, kan det hjælpe at drikke en tår vand.** Drik også af glasset, hvis du har brug for en lille pause.
- 7 Stå aldrig med hænderne i lommerne eller med korslagte arme.** Vær så naturlig som muligt i dit kropssprog, og brug gerne ansigt, hænder og arme i din præsentation.
- 8 Det kan være lærerigt at se sig selv tale,** så optag dine præstationer på video, eller få en til at evaluere din præstation.

Sådan laver du en god tale

Du er på mest sikker grund, når du har forberedt dig på, hvad du vil sige, og hvordan du vil sige det.

Forberedelse

Gør dig klart, hvad du vil opnå med dit indlæg.

Skriv stikord, anekdoter og sjove oplevelser med børnene, som illustrerer det, du skal tale om.

Husk på, hvem du taler til, og find den 'krog', du vil hænge dit oplæg op på, så tilhørerne straks får at vide, hvorfor de skal lytte til dig.

Brug eksempler, som taler til sanserne og illustrerer dit budskab.

Et godt grin skaber sammenhold. Men hvis du aldrig fortæller vittser, skal du heller ikke gøre det i et oplæg.

Dine tilhørere kan ikke scrolle tilbage i talen, så brug gerne gentagelser.

Tal kort og præcist, så du fastholder folks opmærksomhed og også selv bevarer gejsten.

Tal højt for dig selv

Sig talen højt for dig selv, og fjern ord og sætninger, som du snubler over – det skyldes, at sproget ikke er mundtligt nok.

Du kan bede en kollega om at lytte med og give gode råd.

Brug eventuelt kort med stikord, som du skeler til undervejs. Hvis du vil føle dig ekstra sikker, kan du skrive hele talen ned og have den hos dig.

Under talen

Tal højt og tydeligt. Forestil dig, at du skal sende din stemme ned bagerst i lokalet.

Brug talesprog. Du mister rytme, temposkift og fornemmelsen for dit publikum, hvis du læser op.

Vær varsom med fagudtryk. Fagsprog skaber distance til folk, som ikke kender det.

Brug pauser til at trække vejret og til at understrege en pointe.

Det giver publikum tid til at fordøje dine budskaber.

Hvis klappen går ned, må du få den op igen: Tag dig tid til at se på dine stikord.

Efter talen

Hvis du er nervøs for at få spørgsmål, som du ikke kan svare på, kan du bede en kollega om at give dig input til kritiske spørgsmål. Så kan du forberede svarene. Men du har ret til ikke at kunne svare på alt.

Bøger om taler

'**Stå frem – du kan godt!**' af Birthe Berger

'**Bedre taler: En bedre taler holder bedre taler**' af Trine Nebel (e-bog)

'**Få mod til at tale – sådan overvinder du taleangst skridt for skridt**' af Monica Tafdrup Notkin

'**Bedre taler, tak!**' af Stig Ulrichsen

'**Talerteknik: En håndbog i retorik**' (forskellige forfattere)

'**Aschehougs store bog om at holde tale**' af Klaus Kjølner

'**Tag ordet – grib forsamlingen**' af Anders Stahlschmidt

Kilder til denne guide: Cand.phil. og konsulent Signe Hegelund, retoriskraadgivning.com, 123tal.dk, Væksthus for Ledelse, jobfinder.dk, sdu.dk, bjarnehallstroem.wordpress.com, 24timer.Urban, Jyllands-Posten, euroman.dk og Journal of Experimental Social Psychology.

Regionale dialogdage

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING

om en styrket pædagogisk læreplan

Praktikere og forskere er i fællesskab i gang med at formulere forslag til en styrkelse af den pædagogiske læreplan for dagtilbud. Der er brug for inputs fra hele den pædagogiske sektor. Derfor inviterer vi til regionale dialogdage for alle pædagogiske praktikere m.fl.:

- D. 23. september kl. 9-13 i København.
- D. 30. september kl. 10-14 i Billund.

Se programmet og tilmeld dig via vores hjemmeside. Der er et begrænset deltagerantal. www.uvm.dk/dialogdage

Åben Jobcafé

Indgangen til dit næste job

bupl.dk/aabenjobcafe

BUPL
A-KASSEN

HISTORIEN OM

Af Karen Altschul, b&u@bupl.dk / Illustration: Jørgen Stamp

Verden over nyder både børn og voksne at tage på picnic. Tidligere tog kun de kongelige og adelen på udflugt. I takt med industrialiseringen drog almindelige borgere også ud i naturen med deres madkurve.

PICNIC

1500-tallet

I forbindelse med jagter holder den engelske dronning Elizabeth 1. banket udendørs. Hendes hofpoet William Shakespeare beskriver det i skuespillet 'Stor ståhej for ingenting'.

12. juni 2016

Børn og voksne i alle aldre er til verdens nu største picnic på The Mall, den royale vej til Buckingham Palace i London. Dronning Elizabeth fejrer sin 90-års fødselsdag og sidder selv med for enden af The Mall sammen med den kongelige familie.

1692

Picnic, som vi forstår ordet, nævnes første gang i Frankrig: 'Pique-nique', hvor hver især medbringer sin del til en frokost.

2000

14. juli er den franske befolkning på verdens hidtil største picnic for at fejre årtusindeskiftet. Duge og mad er spredt overalt i landets parker, skove og marker.

1700-tallet

Den franske filosof Jean-Jaques Rousseau mener, naturen er det ægte og oprindelige. Adelen bliver inspireret af hans tanker og bygger sommerslotte med parker, hvor de kan tage på udflugt med madkurv.

1982

Tre danske skuespillere etablerer et udendørs teater i Kunstindustrimuseets have, Grønnegårds Teatret, hvor publikum under forestillingen indtager deres medbragte mad.

Slutningen af 1700-tallet

Når den svenske konge Gustav 3. tager på picnictur, fremfører hans hofpoet Carl M. Bellmann vers, der hylder naturens skønhed. Og når den russiske kejserinde Katharina den Store tager af sted, er kurven så stor og tung, at der skal otte stærke mænd til at bære den.

1940/1950-erne

Arbejdere og funktionærer får råd til bil, som er det nye statussymbol. Mange tager på søndagsudflugter og holder picnic i vejrkanten, hvor de fra klapstol og -bord betragter de andre biler, der kører forbi.

1800-tallet

I England arrangerer kvinderne picnicture, der kun går til græsplænerne nær huset. Efterhånden udvikles turene til store sociale begivenheder. Den engelske kok Mrs. Beeton beskriver i en kogebog, hvad en ordentlig picnic bør indeholde.

1863

Den franske maler Eduard Manet chokerer med sit maleri 'Frokost i det grønne', hvor to herrer af det bedre borgerskab er på picnic med to prostituerede. Den ene har allerede smidt tøjet.

Starten af 1900-tallet

Kunstnere og filosoffer lokkes af den vilde og uberørte natur. Det inspirerer mere velhavende byboere til at leje sig ind hos fiskerfamilier, som ikke forstår, at sommergæsterne vil at spise udenfor.

Fri for Mobberi

Bliv endnu bedre til at være den voksne - nyt kursus om mobning i børnehøjde

Hvordan opstår mobning blandt de mindste? Hvordan danner børnene sociale relationer? Og hvordan kan drama, nærværøvelser og bevægelseslege bruges som pædagogiske værktøjer til at forebygge mobning?

På dette kursus går vi i dybden med alle de store spørgsmål om små børns sociale liv. Dagen byder på en blanding af faglige oplæg og workshops, så du vender hjem med fornyet inspiration og konkrete redskaber.

Glæd dig til en dag i selskab med:

Grethe Kragh-Müller, specialist i børnepsykologi

Kit Stender Petersen, som har forsket i mobningens tilblivelse, dynamikker og processer

Balder Brøndsted, bevægelseskonsulent og uddannet i mindfulness for børn

Charlotte Helbo Lund, lærer og dramaunderviser

Tid og sted:

Torsdag den 6. oktober,
University College Sjælland, Roskilde

Kursusdagen varer fra kl. 8.30 til 16.00 og er med fuld forplejning

Pris: **720 kr.**
ekskl. moms

Læs mere om kurset og tilmeld dig på friformobberi.dk

Mary Fonden
K.K.H. KRØNFORSÆTSE MARYS FOND

OLE KIRK's Fond

 Red Barnet
Save the Children Denmark

Du skal selv booke møderne

Fra og med 1. september skal du selv booke dine møder med jobcenteret. Hvis du ikke gør det, kan du miste dine dagpenge

Folketinget har besluttet, at fra og med 1. september skal alle dagpengemodtagere selv booke jobsamtalerne i jobcenteret og opfølgningssamtalerne (tidligere rådigheds-samtaler) i a-kassen.

Du vil fortsat blive indkaldt til begge typer møder, men fra og med 1. september 2016 er det dit eget ansvar at 'selvbooke' et møde inden for den angivne frist. Hvis du ikke overholder fristen, går det ud over dine dagpenge.

- Jobcenteret skal holde mindst seks jobsamtaler med dig inden for de første seks måneders sammenlagt ledighed – og efterfølgende mindst fire jobsamtaler med dig, hver gang du har været ledig i sammenlagt 12 måneder. Du får som sagt en indkaldelse hver gang, men du skal selv booke det konkrete møde på jobnet.dk

- A-kassen skal holde to opfølgningssamtaler med dig inden for de første seks måneders sammenlagte ledighed. Vi sender dig ligeledes en indkaldelse til opfølgningsmøderne i din e-Boks, men du skal selv booke det konkrete møde i BUPL's Digitale A-kasse, bupl.dk/dda.

Hvis du ikke selv booker en tid til disse samtaler inden for den frist, der er angivet i indkaldelsen, vil du automatisk blive afmeldt som arbejdssøgende i jobcenteret dagen efter fristens udløb og dermed miste retten til dagpenge, indtil du selv gentilmelder dig som ledig på jobnet.dk.

I forbindelse med gentilmeldingen vil du få en ny frist for selvbooking af samtalen. Men dagpengene for dagene mellem fristens udløb og din gentilmelding er tabt.

OPSLAGSTAVLEN

Konference

Familieliv og trivsel efter skilsmissen

Center for Børneliv inviterer fagprofessionelle til tværfaglig konference med fokus på børns og familiers trivsel efter en skilsmisse. Dagen vil byde på oplæg fra praksis og forskningsverdenen. Det koster 1.000 kr. at deltage. Oplægsholderne er:

Håndtering af skilsmissebørn i et historisk perspektiv v/Karen Asta Arnfred Vallgård, ph.d.-studerende i historie, SAXO-instituttet.

Trivselsbilledet hos delebørn og andre skilsmissebørn v/Mai Heide Ottosen, seniorforsker, SFI.

Hvordan påvirker skilsmisse børns mentale helbred? v/Niels Bilenberg, speciallæge i børnepsykiatri, Region Syddanmark.

Når børn deles: Børnenes perspektiver på hverdagsliv med to hjem v/Anja Marschall, ph.d. i psykologi, adjunkt på UCC.

Bevægelige søskendeskaber v/Mads Rehder Middelboe, ph.d. og postdoc ved Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet.

Tid: Mandag d. 29. august 2016 | 9:30-16:30

Sted: Aalborg Kongres og Kultur Center

Info/tilmelding: centerforboerneliv.dk

Tilbud

Få besøg af en forfatter

Har I lyst til at få besøg af enten en forfatter eller en illustratør? Så har Kunstfonden en pulje, som I kan søge. Puljen kan søges af førskoleinstitutioner, skoler og gymnasier samt seminarieuddannelser. Kunstfonden støtter arrangementer med én forfatter/illustrator med 2.500 kr. og støtter arrangementer med op til tre forfattere/illustratorer med 2.000 kr. pr. forfatter/illustrator. Forudsætningen for at få støtten er, at institutionen/skolen selv bidrager til honoraret med minimum samme beløb. Formålet med ordningen er at sikre, at børn og unge i hele landet har mulighed for at møde forfattere eller illustratører som en naturlig del af deres møde med litteraturen. Initiativet skal fremme dansk kvalitetslitteratur rettet mod børn og unge.

Der er sidste frist for ansøgningerne 1. september.

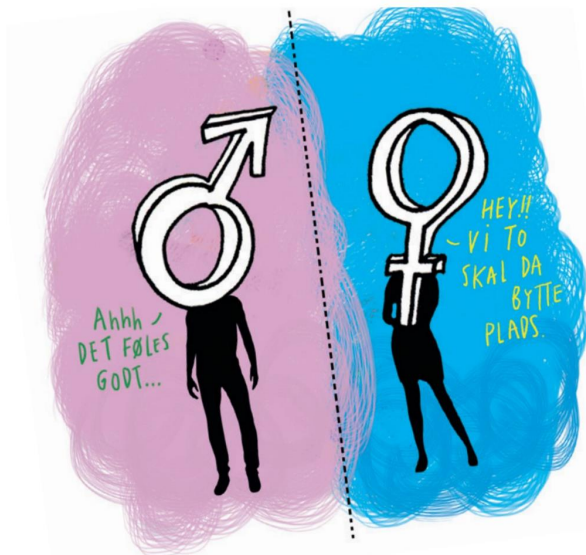
➔ Læs mere på kortlink.dk/msa5

LÆSERBREVE

SKRIV TIL BØRN&UNGE

Læserbreve sendes til bladdebat@bupl.dk

Skriv højst 2500 enheder. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte. Vi optager ikke anonyme indlæg. Du skal opgive navn og adresse.

Køn gøres overalt

Ifølge socialkonstruktivismen er køn ikke noget, man er. Det er noget, man gør: Vi skaber køn, og køn skaber os. Kønsnormerne er så indlejrede i vores samfund, at vi ikke sætter spørgsmålstegn ved måderne, vi gør køn på. Vi navigerer ud fra forventninger, og kønsnormerne er ofte stereotype. Piger er sådan, drenge er sådan. Og hvis ikke, er de unormale.

»Vi forventer og kræver noget forskelligt af drenge og piger.«

Køn fungerer både som adgangsgiver og som ekskluderingsgrundlag. At tilhøre et køn kan give et socialt tilhørsforhold, der medfører samhørighed og øget selvværd. Men at tilhøre et køn kan også begrænse ens udfoldelsesmuligheder. Sociale reaktioner på kønsafvigelse gør, at især drenge ikke tør træde udenfor. Tænk, hvis de blev opfattet som tøsede!

Når institutioner og praksisser bekræfter kønspassende adfærd og straffer kønsafvigende adfærd, forstærkes kønsforskellene og den kønsmæssige forskelsbehandling. I Danmark hævder vi at have ligestilling. Samtidig gør vi køn på så traditionel vis, at alle pædagoger vil kunne nikke genkendende til en stereotyp beskrivelse af en dreng eller pige.

Vi ønsker flere mandlige pædagoger i børnehaven, fordi de skal repræsentere det, de kvindelige pædagoger ikke er. Derved bliver børns rollemodeller diametrale modsætninger: Mænd spiller fodbold og går i værkstedet. Kvinder putter og læser højt i sofaen.

Og køn er overalt i en institution: i indretningen, i legetøjsudvalget, i aktiviteterne, i sproget osv. Disse faktorer er med til at fastholde børnene i traditionelle kønsroller.

Der er en tendens til, at dagligdagen er indrettet af kvinder for piger, og at drenge angiveligt ikke kan indordne sig disse rammer. Når rammerne tilgodeser pigerne, betyder det desuden, at de trives og udvikles

bedst og overhaler drengene.

Det skyldes blandt andet, at vi forventer og kræver noget forskelligt af drenge og piger. Vi opfordrer dem til forskellige aktiviteter og interesser. Vi gør køn hele tiden. Og det betyder at drenge udvikler sig 'drenget' og piger 'piget' i stedet for at udvikle sig som mere nuancerede, hele mennesker.

Man kunne håbe, at øget viden og bevidsthed om kønspædagogik ville forbedre praksis i de danske daginstitutioner og give piger og drenge lige og bedre muligheder. For når vi nu allerede gør køn, burde vi så ikke reflektere over, hvorfor og hvordan vi gør det?

Med venlig hilsen
Kathrine Bork Kruse
Kønspædagogisk konsulent

I har store sikkerhedsproblemer

På baggrund af en undersøgelse gjorde BUPL i forsommeren opmærksom på et sikkerhedsproblem i de institutioner, der har til opgave at passe på vores børn. 4 ud af 10 daginstitutionspædagoger svarer ja til spørgsmålet: 'Har du i løbet af det seneste år oplevet at stå i en situation, hvor du oplevede, at det var uforvarsomt eller decideret farligt, at du var alene med den samlede børnegruppe?' 53 procent svarer, at det er sket en gang om ugen eller oftere.

Luftfartsindustrien var tidligt ude med et princip om, at når der opstår en ulykke eller en nærulykke, kan der opnås læring ved at analysere hændelsen. Analyser danner grundlag for korrektioner, som skal forebygges og gentages.

For sundhedsvæsenet blev Danmark i 2003 det første land i verden, som lovgav på området.

Formålet med 'Lov om patient-sikkerhed i sundhedsvæsenet' var at forebygge fejl og skader – 'utilsigtede hændelser' – når patienter er i kontakt med sundhedsvæsenet. Der blev skabt et rapporteringssystem til hvilket, der var rapporteringspligt. Pligten omfatter utilsigtede hændelser, som en eller flere fagpersoner observerer, og som finder sted under udøvelse af faglighed i sundhedsvæsenet.

Regionsrådet og kommunalbestyrelserne modtager, registrerer, analyserer rapporteringerne, som danner grundlag for en forbedring af patient-

»Det synes oplagt, at også daginstitutionsområdet får etableret et relevant rapporteringssystem.«

sikkerheden.

Undersøgelsen fra BUPL samt eksemplerne på 'hændelser', som pædagoger kan opleve, tyder på at der også på dagsinstitutionsområdet er udbredte sikkerhedsproblemer.

Det ville være nærliggende, hvis daginstitutionsområdet trækker på erfaringerne fra sundhedssektoren. Det synes oplagt, at også daginstitutionsområdet får etableret et relevant rapporteringssystem med tilknyttet database.

En database vil kunne danne grundlag for et indblik i de sikkerhedsproblemer og utilsigtede hændelser eller nærhændelser, der opstår i institutionerne. En sådan database kan netop danne basis for at forbedre sikkerheden i institutionerne på ▶

(((STØJ?)))

Vi hjælper jer hele vejen og sørger for alt fra støjmåling til montage. Desuden kan vi sikre, at I lever op til Arbejdstilsynets krav. Eller køb i webshop: Lydører, akustiske opslagstavler mv.

ALPHA AKUSTIK
www.alpha-akustik.dk

Langebjergvænget 8A, 4000 Roskilde
Hovedkontor: 70 26 14 12
Jylland: 29 91 70 26

Pædagogers etik

EN ANTOLOGI

Denne bog indeholder 15 kapitler, der på forskellig vis afdækker de etiske aspekter og udfordringer i pædagogisk arbejde.

Pædagogers Etik koster 150 kroner. Bogen kan købes på bupl.dk eller ved henvendelse til: BUPs forsændelse, tlf. 3546 5000 (10-15)

TIL DINE NØGLER

**BESTIL PÅ:
WWW.BUPL.DK/
BUTIKKEN**

LÆSERBREVE

- ▶ samme måde som det med succes er blevet demonstreret i Sundhedsvæsenet.

Patientsikkerhedsdatabasen i sundhedsvæsenet blev ved etableringen mødt med stor skepsis, men i de seneste tre år er der rapporteret over 180.000 hændelser og dermed skabt et solidt grundlag for forbedringer.

Så selvom en 'Børnesikkerhedsdatabase' måske vil blive mødt med skepsis, bør det ikke afholde de involverede parter i at begynde dette vigtige arbejde.

Med venlig hilsen
Marianne Malm, privatpraktiserende psykolog, og Mark Krasnik, overlæge v/Forbedringsafdelingen, Enheden for Kvalitet og data, Rigshospitalet

Svar

Tak for jeres spændende debatindlæg. Vi er glade for, at andre også kan se, hvor alvorlige problemer pædagoger har, når de er alene med alt for mange børn. Det er et område, vi konstant har fokus på, og som vi dokumenterer med en stor undersøgelse én gang årligt. Den bruger vi til at råbe pressen og politikerne op. Ingen politiker, som beskæftiger sig med området, kan undskylde sig med, at de ikke ved, at den er helt gal med normeringerne, især i ydertimerne. Vi arbejder naturligvis også på mange andre fronter for at sikre ordentlig dokumentation, og jeres idé er en af mange gode, vi har i spil.

Med venlig hilsen
Mette Aagaard Larsen

Læring er ikke det primære

Som børneforsker laver jeg i øjeblikket feltarbejde i en vuggestue, og det er meget øjenåbnende. Det slår mig gang på gang, hvilken enorm

opgave det er for pædagogerne at skulle håndtere de mindste børns grundlæggende behov for omsorg, tryghed og at have det godt. Jeg har lige været på observation i vuggestuen i slutningen af en uge, hvor der er kommet to nye babyer, som har grædt rigtig meget, og som hele tiden skulle trøstes.

Det er kun et par uger siden, at der kom to andre nye børn, og de har stadig en masse behov for omsorg og nærvær. Heller ikke alle de lidt ældre børn på stuen kan klare sig selv længe ad gangen. Pædagogerne har gået rundt med et eller to børn på armen hele ugen, og samtidig har de skullet give de andre børn opmærksomhed og sætte

»Jeg tænker, at der også er et behov for at finde eller udvikle et sprog, som ikke primært er rettet mod udvikling, og som ikke er fremadrettet.«

aktiviteter i gang.

Jeg ser en stor opgave med at opfylde de små børns grundlæggende behov for trøst, omsorg og tilknytning.

Ofte handler det om at tage dem op på skødet og sidde eller gå rundt med dem rent fysisk. Andre gange handler det om at opmuntre med sin stemme eller ansigtsudtryk. Om morgenen sidder børnene stadig med adskillelsen fra forældrene i kroppen, og pædagogerne har nu opgaven med at give dem tryghed og samvær nok til, at det kan opveje forældrenes fravær.

En dag som i dag forlader jeg vuggestuen med en undren over det fokus på læring og kompetenceudvikling, som findes på det politiske niveau, og som er sunket ned over daginstitutionerne. Idéer om læreplaner og kompetenceudvikling er udviklet i en anden virkelighed, end den jeg oplever i vuggestuen. Som en af pædagogerne sagde til mig, er læringsaktiviteter det, man kan lave, når det grundlæggende er opfyldt. Men som man kan se af de nationale læreplaner, er der hovedsageligt et sprog for læringen.

Jeg tænker, at der også er et behov for at finde eller udvikle et sprog, som ikke primært er rettet mod udvikling, og som ikke er fremadrettet. Som ikke handler om læring eller kompetencer. Som ikke handler om at kunne eller skulle noget, men som handler om at give rum til at opleve, at man godt kan være sådan, som man er lige nu, og at man godt må have det, sådan som man har det lige nu. Et sprog, som handler om arbejdet med at opfylde grundlæggende behov her og nu.

Jeg vil håbe, at dette er noget, som ministerens 'mastergruppe', der lige nu sidder og arbejder med at udvikle læreplanerne, tænker på.

Med venlig hilsen
Thomas Gitz-Johansen
Lektor, ph.d.
Center for Daginstitutionsforskning,
Roskilde Universitet

Illustration: Larsen Et Rasmussen

Af Mette Aagaard Larsen, medlem af forretningsudvalget

“For rigtig mange pædagoger vil et forlænget arbejdsliv betyde flere år i helvede.”

Pædagoger kan ikke arbejde længere

Selvfølgelig findes der enkelte sejlivede pædagoger som Birte, Randi og Birgit, der stadig arbejder og er glade for deres arbejde, selvom de er 70+. Du kan møde de tre kvinder her i bladet, og det er livsbekræftende læsning. Hatten af for deres store arbejdsglæde, engagement og kærlighed til faget.

Men langt de fleste pædagoger er enten fysisk eller psykisk slidt ned, inden de rammer folkepensionsalderen. Mange har et usædvanligt krævende arbejde, som i deres år på arbejdsmarkedet kun er blevet mere belastende: Normeringerne udhules, og opgaverne vokser i takt med den træthed, der for de flestes vedkommende naturligt sætter ind med alderen. Og det er en giftig cocktail, som mange bukker under for.

Dokumentationen findes i undersøgelsen 'Pædagogernes forventninger til tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet', der danner grobund for temaet i dette nummer af Børn&Unge. Undersøgelsen viser, at 52,7 procent af pædagogerne på 55+ har fysiske og/eller psykiske tegn på behandlingskrævende nedslidning. Den viser også, at 82 procent ønsker at gå på pension, inden de bliver 66 år.

Og lad os lige tage et par af de mange meldinger fra de nedslidte seniorer:

'Jeg er bange for at blive hende den gamle, der ikke kan følge med de unge, og som de andre venter på at slippe af med', skriver én. 'Jeg er allerede slidt op nu i en alder af 55 år, har rygproblemer og stressproblemer. Jeg kan ikke se mig selv have kræfter til at arbejde frem til min pensionsalder', skriver en anden.

Kære finansminister Claus Hjort Frederiksen! Inden du lige om lidt kommer med forslag om, at alle danskere skal arbejde længere, så læs lige vores undersøgelse. Det er klart, at nogle - ikke mindst

akademikere og andre højtuddannede - både kan og vil arbejde længere, og det skal de naturligvis have lov til. Men lige så klart er det, at for rigtig mange pædagoger vil et forlænget arbejdsliv betyde flere år i helvede.

I sig selv er det skandaløst, at man vil byde mennesker sådan en afslutning på et langt, produktivt arbejdsliv, men det er også frygteligt belastende for kolleger, børn og forældre, der skal se ældre, nedslidte pædagoger slæbe sig dødtrætte og ulykkelige på job hver dag. Det siger sig selv, at resultatet vil være højere sygefravær og flere arbejds-skader blandt de ældre, og at det vil skabe en negativ spiral, fordi hele arbejdspladsen drænes for kræfter og overskud.

På den måde kan forslag om, at vi alle skal arbejde længere, have den stik modsatte effekt af, hvad der var meningen: At skaffe flere penge til de slunkne offentlige kasser. De Radikales politiske ordfører, Zenia Stampe, tror, at der vil være en gevinst ved forslaget og støtter finansministeren ud fra den forudsætning, at pengene så kan føres tilbage til for eksempel børneområdet.

Men her risikerer vi alle at blive snydt. For det første kan man sætte spørgsmålstegn ved, om der overhovedet spares noget ved at tvinge nedslidte seniorer til at arbejde længere. For det andet har De Radikale ikke flertal for at give børneområdet flere penge - og så giver forslaget slet ingen mening. Så er det bare ren loose-loose.

I BUPL vil vi gerne diskutere tilbagetrækning med politikerne. Men vores klokkeklare krav er, at faggrupper som vores, der har et fysisk og psykisk hårdt arbejdsmiljø, ikke må tvinges til at arbejde længere, end de gør nu. Det kan de slet ikke holde til.

Og det kan vi som samfund heller ikke være bekendt. ■

BUPL KALENDER 2016

Her kan du se, hvilke møder, arrangementer, konferencer m.m. der er i din lokale fagforening. Hvis du vil læse mere og tilmelde dig, skal du gå ind på hjemmesiden. Indholdet i kalenderen administreres af de lokale fagforeninger. Kontakt dem direkte, hvis du vil gøre opmærksom på et BUPL-arrangement.

Lokale Lederforeningers årsmøder 2016:

BUPL Nordjylland

16. september kl. 9.00-15.30, BUPL Nordjylland Niels Jernes Vej 8 B, 9220 Aalborg Øst, tilmelding til spisning via bupl.dk, senest 5.9.2016

BUPL Østjylland

20. september kl. 9.30-16.00. Indskrivning og morgenmad fra kl. 9.30 BUPL-huset, Kystvejen 17, 8000 Aarhus C., tilmelding via hjemmesiden

BUPL Midtsjælland

22. september kl. 13.00-17.30 indskrivning fra kl. 12.30, Tilmelding til sandwich via hjemmesiden, BUPL Midtsjælland Nykøbbevej 1, 4200 Slagelse

BUPL Sydjylland

22. september kl. 10.00-15.00. Indskrivning og morgenkaffe fra kl. 9.00 Rødding Centret Søndergyden 15, 6630 Rødding

BUPL Århus

23. september kl. 9.00 – 12.00, BUPL-huset, Kystvejen 17, 8000 Aarhus C.

BUPL Bornholm

23. september kl. 9.00-13.00, BUPL Bornholm, Storegade 38, 3700 Rønne. tilmelding via hjemmesiden

BUPL Nordsjælland og BUPL Storkøbenhavn

23. september kl. 8.30-13.00 med let morgenmad og frokost. Tilmelding til spisning via hjemmeside inden den 9.9.2016 Pharmakon Conferencecenter, Milnersvej 42, 3400 Hillerød

BUPL Fyn

26. september kl. 12.00-17.00 med indskrivning og frokost kl. 12.00, tilmelding via hjemmeside Nordatlantisk Hus, Nordatlantisk Promenade 1, 5000 Odense

BUPL Sydøst

26. september 2016, kl. 10-13 Tilmelding via hjemmeside Grønnegade Kasserne, lokale 117, Grønnegade 10, 4700 Næstved

BUPL MidtVestjylland

3. oktober kl. 14.00-16.00, Mercantec, Vinkelvej 20, 8800 Viborg

BUPL Hovedstaden

6. oktober kl. 18.00-22.00 med spisning fra kl. 17.00. Tilmelding via kalenderen på bupl.dk/hovedstaden, Hotel Scandic Copenhagen, Vester Søgade 6, 1601 København V.

Storkøbenhavn

bupl.dk/storkobenhavn

Giv din historie vinger

Pædagogiske praksisfortællinger er små beretninger om, hvordan vi som pædagoger gør en forskel. Kom til workshop og lær at give din historie vinger.

Målgruppe: Alle.

Tid: 18. aug. kl. 18-20

(sandwich fra kl. 17).

Sted: Lindevænget 19 i

Ballerup (tæt ved stationen).

Pris: Gratis.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Ledercafé: Om at gentænke ledelsesteam

Er hovedopgaven i dit ledelsesteam kendt og afklaret? ErhvervsPhD Anders Trillingsgaard udfordrer flere af de mest udbredte forståelser af teamarbejde i ledelsen.

Målgruppe: Ledere i BUPL Storkøbenhavn og BUPL Nord-sjælland.

Tid: 2. sept. kl. 14.30-16.30

(vin og ost fra kl. 16.30)

Sted: Lindevænget 19 i

Ballerup (tæt ved stationen).

Pris: Gratis

Tilmeldingsfrist: 26. aug.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Netværk for stressramte

Pædagoger med stress mødes hver 3. uge for at udveksle erfaringer. Gruppen er åben, og er du selv blevet stress-ramt, så kom til vores næste netværksmøde.

Målgruppe: Medlemmer sygemeldt med stress.

Tid: 6. sept. kl. 17-19.

Der vil blive serveret sandwich.

Sted: Lindevænget 19 i

Ballerup (tæt ved stationen).

Pris: Gratis

Tilmeldingsfrist: 5. sept. kl. 12.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Pædagogisk temadag

Kom til pædagogisk temadag og børns venskaber og relationer samt pædagogers formelle og uformelle arbejde med børn. Der vil være oplæg v/ lektor Kim Rasmussen, RUC.

Målgruppe: alle

Tid: 8. sept. kl. 9-12

(brød og kaffe fra kl. 8.30-9)

Sted: FrederiksborgCenteret,

Milnersvej 39, 3400 Hillerød

Pris: For medlemmer af BUPL:

150 kr. For andre: 350 kr.

For ledige medlemmer og

studerende: gratis.

Tilmeldingsfrist: 22. august.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

TR-topmøde 2016:

Styrk tilliden

For 10. år i træk inviterer BUPL Storkøbenhavn til TR-topmøde. I år mødes vi under temaet: Kontrol er godt – tillid er bedre.

Målgruppe: Tillidsrepræsentanter.

Tid: 9. sept. 2016 kl. 9.30-15.30

(morgenbrød og indskr. kl. 9)

Sted: Musikteatret, Biblio-

tekstorvet 1-3, Albertslund.

Pris: Gratis.

Tilmeldingsfrist: 26. aug.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Torsdagscafé:

Det gyldne øjeblik

Kom og hør pædagoger – måske en af dine kollegaer – fortælle historier fra deres pædagogiske praksis. Bliv også klogere på, hvordan du kan forbedre din egen fortælling.

Målgruppe: Alle.

Tid: 15. sept. kl. 18-20

(sandwich fra kl. 17)

Sted: Lindevænget 19 i

Ballerup (tæt ved stationen).

Pris: Gratis

Tilmeldingsfrist: 14. sept. kl. 12.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Årsmøde i Lederforeningen

Temaet for årsmødet er 'Ledelse under forandring', som debatteres i fællesskab med ledere fra BUPL Nordsjælland. Bagefter fordeler de to afdelinger sig for at afholde den formelle del af årsmødet.

Målgruppe: Ledere

Tid: 23. sept. kl. 8.30-13.00

(morgenbrød og frokost)

Sted: Pharmakon

Conferencecenter, Milnersvej

42, 3400 Hillerød (der er fælles

transport fra Ballerup kl. 7.45)

Pris: Gratis.

Tilmeldingsfrist: 9. sept.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Introkursus for tillidsrepræsentanter

Er du ny tillidsrepræsentant? På introkursen får du indblik i, hvad der forventes af dig som tillidsrepræsentant, og hvad din opgave og dit ansvar er.

Målgruppe: Tillidsrepræsentanter.

Tid: 28. og 29. sept. (del 1) kl. 9-16

samt 16. og 17. nov. (del 2) kl. 9-16

Sted: Lindevænget 19, 2750

Ballerup.

Pris: Gratis.

Tilmeldingsfrist: 29. august.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Netværk for stressramte

Pædagoger med stress mødes hver 3. uge for at udveksle erfaringer. Gruppen er åben, og er du selv blevet stressramt, så kom til vores næste netværksmøde.

Målgruppe: Medlemmer sygemeldt med stress.

Tid: 28. sept. kl. 17-19.

Der vil blive serveret sandwich.

Sted: Lindevænget 19 i

Ballerup (tæt ved stationen).

Pris: Gratis

Tilmeldingsfrist: 27. sept. kl. 12.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Generalforsamling

Tag din kollega under armen og kom til BUPL Storkøbenhavn's ordinære generalforsamling 2016. Det er her vi vælger bestyrelsen, og beslutter det fremtidige arbejde.

Målgruppe: Medlemmer.

Tid: 6. okt. kl. 18-22.30.

Der vil blive serveret mad fra

kl. 16.45-17.45.

Sted: Baltoppen,

Baltorpvvej 20, 2750 Ballerup

Pris: Gratis

Tilmeldingsfrist: 30. sept. kl. 12.

Tilmelding: bupl.dk/storkobenhavn via kalenderen.

Nordsjælland

bupl.dk/nordsj

Åben Jobcafé

Kom til Åben Jobcafé hos a-kassen. Mød andre pædagoger, styrk dit netværk og få sparring på din jobansøgning og dit cv fra en af a-kassens jobvejledere.

Tid: kl. 10-14 følgende onsdage:

7. sept., 5. okt., 2. nov., 7. dec.

Sted: BUPL Nordsjælland,

Østergade 4A, 3400 Hillerød

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

TR-kursus: Budgetkonsultation for områdeTR

BUPL Nordsjælland tilbyder budgetkonsultationer for områdetillidsrepræsentanter med udgangspunkt i egne institutionsbudgetter.

Tid: Løbende efter behov.

Aftales individuelt

Sted: Aftales individuelt

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

TR Specialnetværk

Netværket for specialområdet er målrettet tillidsrepræsentanter på specialskoler og i specialbørnehaver i Nordsjælland.

Tid 2016: 25. aug., 16. nov.,

Tid 2017: 28. feb., 31. maj

kl. 10-14

Sted: BUPL Nordsjælland,

Østergade 4A, 3400 Hillerød

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

TR-kursus: Introuddannelse for nye tillidsrepræsentanter

Formålet med introuddannelsen er at introducere dig til din nye rolle og opgaver som tillidsrepræsentant samt dine muligheder for at søge indflydelse på pædagogernes arbejdsvilkår. Består af introdag, introkursus samt individuel kompetenceafklaring.

Introdag: 31. aug., eller 22. nov.

kl. 8.30-16.00.

Introkursus: 24.-26. okt.

kl. 8.30-16.00

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Ledercafé: Om at gentænke ledelsesteam

Er hovedopgaven i dit ledelsesteam kendt og afklaret? ErhvervsPhD Anders Trillingsgaard vil på årets anden ledercafé udfordre flere af de mest udbredte forståelser af teamarbejde i ledelsen. Kom og bliv klogere på, hvad der skal til, når vi ønsker os ledelsesteam, der løfter og løser.

Tid: 2. sept., kl. 14.30-16.30

(vin og ost fra kl. 16.30)

Sted: BUPL Storkøbenhavn,

Lindevænget 19, 2750 Ballerup

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Sådan klæder du din chef og andre på

Konference for ledere af ledere på Hindsjavl Slot i Middelfart.

Tid: 7. sept., kl. 9.30-16.

Sted: Hindsjavl Slot, Hinds-

javl Alle 7, 5500 Middelfart

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Pædagogisk temadag: Børns venskaber og relationer – Pædagogers formelle og uformelle arbejde med børn

På denne temadag kan du høre om hvordan pædagogers arbejde med børns relationer kan ses som en særlig "socialdidaktik", og hvilke muligheder pædagoger rent praktisk har for at gribe ind i børns relationer og venskaber.

Tid: 8. sept., kl. 9-12 (Brød og kaffe fra kl. 8.30-9.00)
Sted: Frederiksborg Centeret, Milnersvej 39, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Understøttende Undervisning for pædagoger, sept. 2016, 2-dages kursus

Få viden og redskaber der hjælper dig, der er pædagog i skolen, til at varetage de nye opgaver, som skolerformen har medført – særligt med fokus på understøttende undervisning.

Tid: 15. og 16. sept. kl. 10-16
Sted: Pharmakon, Milnersvej 42, 3400 Hillerød
OBS! Samme kursus afholdes i november 2016
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Lederårsmøde 2016

BUPL Nordsjælland og BUPL Storkøbenhavn afholder års-møde d. 23. september. Temaet for årsmødet er 'Ledelse under forandring', som debatteres i fællesskab, inden de to afdelinger fordeler sig til den formelle del af årsmødet.

Tid: Fredag den 23. sept. kl. 08.30-14.00 – med let morgenmad og frokost.
Sted: Pharmakon Konferenccenter, Milnersvej 42, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Tredages-kursus for TR:

Personlig gennemslagskraft i kommunikation og forhandling / 686. Kurset er for dig, der gerne vil styrke din gennemslagskraft i rollen som tillidsrepræsentant – både i forbindelse med forhandlinger og i din kommunikation generelt.

Tid: 27. sept., kl. 8.30 - 16.00, 12./ 13. okt. kl. 8.30 - 17.00, 10. nov. kl. 08.30-15.00
Sted: BUPL Nordsjælland, Østergade 4A, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Generalforsamling 2016

BUPL Nordsjælland inviterer alle medlemmer til årets generalforsamling.
Tid: 29. sept., kl. 18.30 - 22.00 (spisning og indskrivning fra klokken 17.00)

Sted: Pharmakon, Milnersvej 42, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

TR-kursus: Overenskomstforståelse

Som TR repræsenterer du dine kolleger i forhold til arbejdsforholdene. Det indebærer bl.a., at du kan tilbyde at deltage som bisidder for dine kolleger ved fx tjenstlige samtaler.

Tid: 5.-6. okt., kl. 8.30-16.00
Sted: Nordsjællands Konferencecenter, Gydevang 39-41, 3450 Allerød

Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Fyraftensmøde – Pædagogers møde med flygtningebørn og familier

Foredrag v/ Konsulent Anja Weber Stendal, Dansk Flygtningehjælp, Center for udsatte flygtninge.

Tid: 25. okt., kl. 17-19.30 (Der er sandwich ca. kl. 18.00)
Sted: Frederiksborg Centeret, Milnersvej 39, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Pædagogisk temadag: De sensitive børn og unge

Hvordan kan vi bruge viden om spejlnuronernes betydning og derigennem understøtte og styrke børn og unges trivsel, udvikling og læring i hjemmet, i skolen og institutionen?

Tid: 25. okt., kl. 17-19.30 (Der er sandwich ca. kl. 18.00)
Sted: Frederiksborg Centeret, Milnersvej 39, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

De sensitive børn og unge

Hvordan kan vi bruge viden om spejlnuronernes betydning og derigennem understøtte og styrke børn og unges trivsel, udvikling og læring i hjemmet, i skolen og institutionen?

Tid: 8. nov. kl. 9.00-12.00 (Brød og kaffe kl. 8.30-9.00)
Sted: Frederiksborg Centeret, Milnersvej 39, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

TR-kursus: Styrk din pædagogfaglige argumentation

På kurset arbejder vi med at definere fagets 'DNA' – dvs. de kompetencer, der udgør fagets særlige styrker og værdier for samfundet.

Tid: 3.-4. nov. Kl. 8.30-16.00
Sted: BUPL Nordsjælland, Østergade 4A, 3400 Hillerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Ledercafé: Leder og menneske – menneske og leder

Mekaniske ledere? Nej tak. Men hvordan kan man være tro mod egne værdier, når det strammer til og alt igen pludselig er til forhandling eller i forandring med områdeledelse, budgetændringer, teams og nye tiltag. Med udgangspunkt i Kirkegaard stiller Kirsten Andersen skarpt på at håndtere dét at være både menneske og leder – og at være med verden som den er.

Tid: 15. nov. kl. 14.30-16.30 (vin og ost fra kl. 16.30)
Sted: BUPL Storkøbenhavn, Lindevænget 19, 2750 Ballerup
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

TR kursus: MED-systemet – vejen til medindflydelse

På kurset opnår du et større kendskab til dine muligheder og forpligtelser som MED-repræsentant. Du får viden og værktøjer til at bruge MED-systemet i praksis – til gavn for dine kolleger, arbejdsplads og kommune.

Tid: 6. og 7. dec. kl. 8.30-16.00
Sted: Nordsjællands Konferencecenter, Gydevang 39-41, 3450 Allerød
Se mere: bupl.dk/nordsjaelland

Midtsjælland

bupl.dk/midt

BUPL's lokale lederårsmøde BUPL Midtsjælland

Tid: 22. sept. kl. 13 - 17.30
Indskrivning fra kl. 12.30
Sted: BUPL Midtsjælland, Nykobbelvej 1, 4200 Slagelse

Sydøst

bupl.dk/sydoest

DHL – Stafet

BUPL Sydøst inviterer medlemmerne til DHL-stafet. Snør løbeskoene og tag dine kolleger med til Fælledparken i København. Vi sørger for løbetøje, startnummer, fælles telt, grill og god stemning. Medbring løbesko og mad til grillen og noget at drikke. Høpekor og familie er naturligvis velkomne
Tid: 1. sept., kl. 18.
Sted: Fælledparken
Tilmelding: 31. aug. på bupl.dk/dhl

Pensionistsektionen Sydøst

Agersø er en spændende lille ø i Storebælt, som vi skal besøge. Vi møder vores guide på havnen og går op til Agersø by til en rundvisning, derefter er der frokost på kroen, som du selv betaler. Efter frokost skal vi en tur rundt på øen i en traktorbus.

Tid: 1. sept. 2016, kl. 9.30

Mødested: Havnen i Stignæs - færgen sejler kl. 10.00!

Tilmelding: Til Solveig senest den 22. aug. Tlf.: 4029 6533 eller e-mail: solveig.christensen@mail.tele.dk

Ledertræf – Offentlig ledelse i udvikling

Kravene til offentlige ledere er inde i en voldsom udvikling. Institutionerne er blevet betydeligt større, der er indført nye ledelses-strukturer og forventningerne til den offentlige service øget. Det giver lederne nye udfordringer og nye muligheder. På 2016- udgaven af BUPL's Ledertræf sætter vi spot på de centrale aspekter.

Mød: Ulrik Toft – rådgiver i organisationspsykologi og ledelse.
Christian Ørsted – forfatter til bestselleren "Livsfarlig ledelse"

Søren Vøxted – forsker i ledelse på Syddansk Universitetscenter.

Martin Damm – borgmester i Kalundborg Kommune og formand for KL.

Eva Munck – næstformand i BUPL's lederforening.
Per B. Christensen – direktør i Næstved Kommune
Tid: 15.-16. sept.
Sted: Smålandshavet, Alléen 44, 4736 Karrebæksminde
Tilmelding: bupl.dk/ledertraef2016

Fyn

bupl.dk/fyn

Målstyret pædagogisk undervisning

Bliv klogere og mere opdateret på din rolle og opgave som pædagog i dit arbejde med målstyret undervisning. Oplægget handler om, hvordan man som skolepædagog kan flytte fokus fra at være produktorienteret, til at være målorienteret i forhold til børnenes sociale liv i klassen.

Oplægsholder: Steffen Rasmussen, pædagog i en folkeskole i Randers Kommune. Forfatter til bogen "Målstyret pædagogisk undervisning".

Tid: 21. sept. kl. 18-20.30
Sted: BUPL Fyn, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C
Tilmelding: BUPL Fyn
Pris: Gratis for alle medlemmer af BUPL Fyn.

Udviklende øjeblikke i praksis

Udviklende øjeblikke opstår, når to mennesker etablerer en særlig form for mental kontakt. Oplægget handler om, hvordan pædagogen kan bruge disse øjeblikke til at støtte børns og unges udvikling. Fokus vil være på barnets individuelle virkelighed og udvikling og det forudsætter, at vi tilsidesætter generelle "rigtige" udviklingsnormer for, hvad vi forventer af et barn.

Oplægsholder: Rikke Yde Tordrup, Cand. Psych. Aut. Specialist i klinisk børnepsykologi, forfatter og supervisor.

Tid: 10. okt. kl. 18-20.30
Sted: BUPL Fyn, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C
Tilmelding: BUPL Fyn
Pris: Gratis for alle medlemmer af BUPL Fyn.

Relationer i virkeligheden

I oplægget skal vi beskæftige os med relationer i virkeligheden – med små afstikkere til de kloge mænd og kvinder: Hvordan kan pædagoger skabe en læringsfyldt relation til barnet? Hvilken betydning får det for barnet, hvis pædagogen ikke alene forstår sig selv som en del af barnets læringsmiljø, men ligefrem som medskribenter på barnets livsfortælling? Og hvad ville relationens ti bud være, hvis pædagogen skulle skrive dem sammen med barnet?

Oplægsholder: Iben Due Lund afdelingsleder i børnehuset Elverhøj.

Tid: 25. okt. kl. 18-20.30
Sted: BUPL Fyn, Bornholmsgade 1, 5000 Odense C
Tilmelding: BUPL Fyn
Pris: Gratis for alle medlemmer af BUPL Fyn.

Når PTSD betyder, at Pædagoger Tager Sig af Det

Du får indblik i årsager og konsekvenser af PTSD for familielivet og for børns vilkår. Vi ser på typiske tegn på PTSD-belastede hjem og børn. På baggrund af nyeste viden på området får du konkrete anvisninger til god praksis i det daglige pædagogiske arbejde i institutionen og på skolen. Hvis PTSD betyder, at Pædagoger Tager Sig af Det, så må pædagoger have kendskab til, hvordan man gør. Temaaftenen bidrager til, at du kan.

Oplægsholder: Lars Clausen pædagogisk konsulent på University College Lillebælt. Arbejder pt. på et formidlings- og undervisningsmateriale om Krigens Børn.

BUPL KALENDER 2016

Tid: 2. nov. kl. 18-20.30
Sted: BUPL Fyn, Bornholms-gade 1, 5000 Odense C
Tilmelding: BUPL Fyn
Pris: Gratis for alle medlemmer af BUPL Fyn.

Sydjylland

bupl.dk/sydjylland

Fyraftensmøde: iPad som inklusionsværktøj
Inklusion og iPads fylder mere og mere i det pædagogiske arbejde. På dette fyraftensmøde ser vi derfor på, hvilke muligheder iPads giver i forhold til at kunne inkludere mennesker med særlige behov. Vi afholder tre fyraftensmøder med dette tema. Møderne afholdes i Skærbæk, Aabenraa og Billund, og du tilmelder dig bare det møde, der passer dig bedst. Se mere på bupl.dk/sydjylland
Tid: 5., 7. og 13. sept.
Tilmelding: bupl.dk/sydjylland

Generalforsamling i BUPL Sydslesvig
Onsdag d. 21. sept. BUPL Sydslesvig generalforsamling. Generalforsamlingen skal vælge bestyrelsen for de næste to år og tage stilling til det fremtidige arbejde.
Tid: 21. sept. kl. 18.30 (Spisning fra kl. 18.00)
Sted: Følger
Information og tilmelding: Tilmeld dig til formand, Hauke Paulsen på telefon: 17 51 93 05 25 eller mail: hauke.paulsen@skoleforeningen.org

Årsmøde for ledere
Sæt allerede nu X i kalenderen torsdag d. 22. sept., hvor BUPL Sydjylland afholder årsmøde for ledere. Udover det fagpolitiske vil dagen også byde på et oplæg af Anders Stahlschmidt, der sætter fokus på temaet 'kan du lede opad?'
Tid: 22. sept. kl. 10.00 - 15.00 (indskrivning og morgenkaffe fra kl. 9.00)
Sted: Rødding Centret, Søndergyden 15, 6630 Rødding
Information og tilmelding: bupl.dk/sydjylland

Generalforsamling 2016
På generalforsamlingen i 2015 blev det vedtaget, at BUPL Sydjylland kun skal afholde generalforsamling hvert andet år. Det betyder, at alle bestyrelsesmedlemmer er på valg på generalforsamlingen, og de vælges for en to-årig periode. Så kom og gør din indflydelse gældende.

Tid: 1. okt. kl. 10:00 - 15:00 (indskrivning og morgenkaffe fra kl. 9:00)
Sted: Rødding Centret, Søndergyden 15, 6630 Rødding
Information og tilmelding: bupl.dk/sydjylland

MidtVestjylland

bupl.dk/midtvestjylland

Tal om det – med forældre og børn
Pædagogers måde at tale om og forholde sig til børn og deres forældre vil være omdrejningspunkt på denne konference. Først med et foredrag om "Det gode forældresamarbejde" og derefter om arbejdet omkring børn med forældre, der har psykiske lidelser.
Tid: 5. sept., kl. 8:30-15:30
Sted: Vildbjerg Sports- og Kulturcenter, Sports Alle 6, 7480 Vildbjerg
Pris: Arrangementet er gratis og henvendt til pædagoger, der arbejder på 0-6 års området og andre medlemmer, der finder emnet interessant.
Tilmelding: Senest 22. aug. på bupl.dk/midtvestjylland via linket Arrangementer.

Mentalisering i pædagogisk praksis
Den mentaliseringsbase-rede tilgang er velegnet til at understøtte det enkelte barns udvikling, trivsel og læring såvel som det sociale fællesskab mellem børn i specialiserede dagtilbud og skole. På temaf-tenen inddrages eksempler fra hverdagen, bl.a. berøres stress, angst og ensomhed hos børn i specialtilbud.
Tid: 20. sept., kl. 17:30-21:30. Der er sandwich fra 17:30-18:00
Sted: Vildbjerg Sports- og Kulturcenter, Sports Alle 6, 7480 Vildbjerg
Pris: Arrangementet er gratis og henvendt til pædagoger, der arbejder med specialpædagogik og andre medlemmer, der finder emnet interessant
Tilmelding: Senest 6. sept. på bupl.dk/midtvestjylland via linket Arrangementer.

Professionsidentitet i den aktuelle skole
Pædagoger kan opleve det udfordrende at positionere sig i den eksisterende skolekultur. I processen er afklaring af rollefordeling og bevidsthed om faglig identitet helt afgørende. Rasmus Alenker vil komme med konkrete redskaber og handlemuligheder til, hvordan pædagoger kan positionere sig i den aktuelle skole.

Tid: 28. sept., kl. 17:30-21:00. Der er sandwich fra 17:30-18:00
Sted: Vildbjerg Sports- og Kulturcenter, Sports Alle 6, 7480 Vildbjerg
Pris: Arrangementet er gratis og henvendt til Pædagoger i skole, SFO og klubber samt andre medlemmer, der finder emnet interessant.
Tilmelding: Senest 14. sept. på bupl.dk/midtvestjylland via linket Arrangementer.

Lyd, støj og akustik i læringsmiljøer
BUPL MidtVestjylland inviterer til kursus for arbejdsmiljørepræsentanter om psykisk arbejdsmiljø med fokus på lyd, støj og akustik i arbejdet for et godt indeklima.
Tid: 5. okt., kl. 8:30-15.00
Sted: BUPL MidtVestjylland, Stationsvej 8a, 7500 Holstebro
Pris: Arrangementet er gratis og henvendt til arbejdsmiljørepræsentanter, der er medlemmer af BUPL MidtVestjylland.
Tilmelding: Senest 21. sept. på bupl.dk/midtvestjylland via linket Arrangementer.

Børnesamtaler som pædagogisk redskab
Charlotte Madsen vil denne aften introducere til aner-kendende samtaler mellem pædagoger og børn.
Tid: 31. okt., kl. 18:00-21:00
Sted: VIA University College, Campus Holstebro, Gl. Struervej 1, 7500 Holstebro
Pris: Arrangementet er gratis og henvendt til alle medlemmer af BUPL MidtVestjylland
Tilmelding: Senest 17. okt. på bupl.dk/midtvestjylland via linket Arrangementer.

Nordjylland

bupl.dk/nordjylland

Medlemsmøde for afdelingsledere i DUS
BUPL Nordjylland afholder et medlemsmøde for afdelingsledere i DUS, da der pt. foregår mange ting omkring ledelse i DUS, og der er et behov for at drøfte afdelingsledernes opgaver og funktioner.
Medlemsmødet finder sted tirsdag den 23. aug. kl. 16.00 - 18.00 hos BUPL Nordjylland, Niels Jernes Vej 8 B, 9220 Aalborg Øst.
Netværk for pædagoger og ledere med stress
23. aug. kl. 15.00 - 17.00 hos BUPL Nordjylland, Niels Jernes Vej 8 B, 9220 Aalborg Øst.
Tilmelding senest dagen før på bupl.dk/nordjylland under arrangementer.

Temadag om jobsøgning
BUPL's jobteam og BUPL Nordjylland afholder temadag om jobsøgning. Temadagen er for ledige medlemmer, opsagte medlemmer og medlemmer medlyst til at prøve noget nyt.
Tid: 31. aug., kl. 09.30 - 12.30
Sted: BUPL Nordjylland, Niels Jernes Vej 8 B, 9220 Aalborg Øst.
Tilmelding: bupl.dk/nordjylland under "Arrangementer".

TR som aktør i MED-systemet
Kurset er for tillidsrepræsentanter og områdetillidsrepræsentanter. Internatkursus 8. sept. kl. 08.30 til 9. sept. kl. 15.00.
Tilmelding senest tirsdag den 23. aug. på bupl.dk/nordjylland under arrangementer.

Årsmøde for ledere
Afholdes 16. sept. kl. 09.00 - 15.30 hos BUPL Nordjylland, Niels Jernes Vej 8 B, 9220 Aalborg Øst. Indskrivning fra kl. 09.00. Der er morgenkaffe og brød og senere frokost.
Tilmeldingsfrist: 5. sept. på bupl.dk/nordjylland under arrangementer.

Generalforsamling i a-kassen
Afholdes 4. okt. kl. 17.00 - 17.10 i Aalborg Kongres og Kultur Center, Europa Plads 4, 9000 Aalborg. Der er indskrivning fra kl. 16.00. Selve generalforsamlingen er af 10 minutters varighed, så der er ingen fortæring/forplejning.
Tilmeldingsfrist: 27. sept. på bupl.dk/nordjylland under arrangementer.

Generalforsamling i fagforeningen
4. okt. kl. 17.10 - 22.00 i Aalborg Kongres og Kultur Center, Europa Plads 4, 9000 Aalborg. Indskrivning fra kl. 16.00. Der er spisning kl. 18.10 - 18.55.
Tilmeldingsfrist: 27. sept. på bupl.dk/nordjylland under arrangementer.

Århus

bupl.dk/aak

Netværksmøde for arbejds-miljørepræsentanter
Netværksmøderne er et tilbud om støtte i arbejdsmiljøarbejdet. AMR får mulighed for at møde andre arbejdsmiljørepræsentanter, udveksle erfaringer og sparre.
Tid: DTB Randersvej /Horsensvej / Selvejende, 23. aug. kl. 9-12.
DTB Skanderborgvej /Oddervej 2. sept. kl. 9-12.
Sted: BUPL Århus, Kystvejen 17, stuen.
Målgruppe: AMR

Naturnetværk i BUPL Århus
Nyt netværk, der samler og deler viden om hvordan naturens muligheder inddrages som et centralt tema i den pædagogiske praksis. Vær med til at udvikle ideer til, hvordan netværket kan samarbejde, og hvordan kommunikationen kan flyde mellem de kontinuerlige møder.
Tid: 24. aug. kl. 17.
Sted: BUPL-huset, Kystvejen 17, stuen.
Målgruppe: BUPL Århus' medlemmer.

Baggrundsgruppen vedr. børn/unge med særlige behov
Fire gange om året mødes medlemmer i 'Baggrundsgruppen vedr. børn/unge med særlige behov'. Du er meget velkommen til at være med. Du kan tilmelde dig gruppen ved at skrive til dks@bupl.dk.
Tid: 25. aug. kl. 8.30 - 10.30
Sted: BUPL-huset, Kystvejen 17, st.
Målgruppe: BUPL Århus' medlemmer.

Netværk for videreuddannede
For dig, der har en kandidat- eller masteruddannelse bag dig og fortsat arbejder indenfor institutionsområdet. På mødet vil vi diskutere og dele erfaringer med, hvordan man bedst muligt bruger sin videreuddannelse i det daglige arbejde, og hvilke muligheder der er for at sætte sin viden i spil i forhold til de interne professionsdiskussioner.
Tid: 31. aug. kl. 17-19.00.
Sted: BUPL-huset, Kystvejen 17.
Målgruppe: Medlemmer af BUPL Århus med en kandidat el. master samt kandidatstuderende.

Gratis i biografen med BUPL Århus
BUPL Århus inviterer medlemmer i biografen. Denne gang er det familieforestillingen 'Inderst Inde' (2015), og du kan melde i alt 3 personer til.
Tid: 18. sept. kl. 11.00.
Sted: Øst for paradiset
Målgruppe: Medlemmer af BUPL Århus og PLS.
Tilmelding: bupl.dk/aak

Arbejds miljøødag
Ansvarlig autonomi og professionel kapital på de offentlige arbejdspladser. Deltagerne får indsigt i de mekanismer, der styrer den offentlige sektor og sætter rammerne for arbejdet, og får viden og redskaber til at være en aktiv medspiller i udviklingen af de offentlige arbejdspladser til gavn for borgere og ansatte.

Tid: 19. sept. kl. 9.20-15.05.
Sted: Centralværkstedet,
Værkmestergade 7-9, 8000
Århus C
Pris: 475 kr.
Målgruppe: AMR, TR, ledere
Tilmelding: bupl.dk/aak

Netværk for arbejdsløse pædagoger
Arbejdsløse medlemmer af BUPL Århus mødes og deler erfaringer og gode råd. På mødet orienterer BUPL Århus om, hvad der rør sig på området og i fagforeningen. Vi byder på kaffe / te og brød.
Tid: 21. sept. kl. 10 - 12
Sted: BUPL-huset, Kystvejen 17, stuen.
Målgruppe: arbejdsløse medlemmer af BUPL Århus.

FÆLLES ARRANGEMENTER

Århus og Østjylland

Konference: Marginaliserede unge
Flere unge søger ind i radikaliserede fællesskaber, som fx bandemiljøer eller religiøse samfund. Derfor bliver der på denne konference lagt op til en dialog om det tværfaglige samarbejde. I får redskaber til at skabe oversigt, prioritering, koordinering og dokumentation af ændringerne i exitpersonernes liv. Derudover belyser konferencen, hvad der motiverer unge ind på en radikaliseret religiøs løbebane.
Tid: 22. aug., kl. 9:30-15:30
Sted: Centralværkstedet, Værkmestergade 9, 8000 Århus C
Tilmelding: bupl.dk/aak og bupl.dk/ostjylland
Målgruppe: Medlemmer af BUPL Århus, BUPL Østjylland og PLS

2-dages konference: Samspil & tilknytning i det pædagogiske arbejde
Inger Thormann holder oplæg om, hvordan et sårbart barn udvikler modstandsdygtighed. Hun ser på, hvordan vi kan hjælpe barnet til at udvikle sin medfødte kapacitet, og skabe et trygt miljø, hvor det oplever sig set og mødt.
Kari Killén knytter risiko- og omsorgssvigt an til tilknytningsforskningen i familier, hvor omsorgen er god, eller der er risiko for omsorgssvigt.
Tid: 12.-13. sept., kl. 8:30-15
Sted: Centralværkstedet, Værkmestergade 9, 8000 Århus C
Tilmelding: bupl.dk/aak og bupl.dk/ostjylland
Målgruppe: Medlemmer af BUPL Århus, BUPL Østjylland og PLS

Konference: OCD hos børn, unge & voksne

Det kan være svært at hjælpe en OCD-ramt. Få viden om symptomer, årsager og behandlingsmuligheder, og på hvordan du støtter OCD-ramte.
Du bliver opdateret på den nyeste viden om OCD og får en personlig fortælling om kampen for det normale liv.
Tid: 26. okt., kl. 9-16
Sted: Centralværkstedet, Værkmestergade 9, 8000 Århus C
Tilmelding: bupl.dk/aak og bupl.dk/ostjylland
Målgruppe: Medlemmer af BUPL Århus, BUPL Østjylland og PLS

Konference: Institutioners arbejde med inklusion & børns karakterdannelse

Gennem projektet 'Inklusion - mellem pædagogik og arbejdsmiljø' får I redskaber til at styrke inklusionsarbejdet og arbejdsmiljøet. Her er også et oplæg om børns karakterdannelse, hvor selvstændighed, ro-bushed, positiv selvopfattelse og social indstilling giver bud på en inklusionspædagogik.
Tid: 3. november, kl. 9:30-16
Sted: Centralværkstedet, Værkmestergade 9, 8000 Århus C
Tilmelding: bupl.dk/aak og bupl.dk/ostjylland
Målgruppe: Medlemmer af BUPL Århus, BUPL Østjylland og PLS

Næste nummer af
BØRN&UNGE udkommer
1. september 2016
med deadline
torsdag den 25. august 2016

Pædagogers etik

EN ANTOLOGI
Denne bog indeholder 15 kapitler, der på forskellig vis afdækker de etiske aspekter og udfordringer i pædagogisk arbejde.

Pædagogers Etik koster 150 kroner. Bogen kan købes på bupl.dk eller ved henvendelse til: BUPLs forsendelse, tlf. 3546 5000 (10-15).

OM ANSÆTTELSE I DAGINSTITUTIONER MV.

ansæt den rigtige

En god procedure for ansættelse er et af fundamentene for at have et personale, som både fagligt og menneskeligt er dygtige til deres arbejde og passer godt sammen.

Denne pjeces er et redskab fra BUPL med gode råd, forklaring på de juridiske forhold og checklister.

Se mere på <http://bupl.dk/finddenrigtige>

B U P L

Vil du også have din BUPL-kalender for 2017?

Den er gratis og kun for medlemmer

Kalenderen kan bestilles, så længe lager haves

Skynd dig at bestille på

bupl.dk/kalender

Eller via QR-koden

B U P L

